

Īsziņas

Laukumā izies volejbolisti

Balvu Sporta centra vadītājs Edgars Kaļva informē, ka jau šo sestdien, 14. jūnijā, sāksies Balvu novada pludmales atklātais čempionāts volejbolā. Sacensības aicināti startēt visi interesenti sievietes un vīriešu grupu konkurencē. Balvu novada atklātā čempionāta posmi: 14. jūnijā – Bērzpilī; 28. jūnijā – Balvos; 19. jūlijā – Bērzpilī un 9. augustā - Balvos (fināls). Reģistrēšanās sacensībām no plkst. 9.30 līdz 10.00.

Sācijas priekšvēlēšanu aģitācijas periods

Atgādinām, ka priekšvēlēšanu aģitācijas periods pirms 2014. gada Saeimas vēlēšanām sākas 7. jūnijā un ilgs līdz 4. oktobrim. Šajā laikā politiskā partija vai to apvienība priekšvēlēšanu izdevumiem drīkst izlietot summu, kas nepārsniedz EUR 422 997,09, ja politiskā partija vai to apvienība iesniegusi savu deputātu kandidātu sarakstus Saeimas vēlēšanām visos vēlēšanu apgabalos.

Mainīsies tālruņa numurs

Valsts ieņēmumu dienests (VID) vērs uzmanību, ka ar 3. jūliju VID nodokļu un muitas informatīvā tālruņa numurs būs 67120000 līdzšinējā 1898 vietā. Turpmāk iedzīvotājiem būs pieejams VID informatīvais atbalsts vēl augstākā kvalitātē, profesionālākā līmenī un arī par draudzīgāku cenu, jo VID nodokļu un muitas informatīvais tālrunis 67120000 nebūs paaugstinātas maksas numurs un turpmāk, zvanot uz to, zvanītājam piemēros standarta tarifu zvanam uz stacionāro tālruni. Līdz ar jaunā VID nodokļu un muitas informatīvā tālruņa numura 67120000 ieviešanu tiks nodrošināta arī zvanu ieraksta funkcija, kas ļaus rūpīgi sekot sniegto konsultāciju kvalitātei un savlaicīgi noteikt nepieciešamos pakalpojuma pilnveidošanas pasākumus.

Piemiņas pasākums

14. jūnijā plkst. 11.00 notiks piemiņas pasākums pie pieminekļa Abrenes apriņķa komunistiskā genocīda upuru piemiņai. Pēc pasākuma ar autobusu brauks uz Kubuliem, lai noliktu ziedus atceres vietā pie Balvu stacijas.

Bez mīlestības nevar tik un tā!

Pēc izredzētās! Saimnieces godu grib daudzas. Bet kā lai zina, vai iekšā sātans nesēž? Kura būs istā? Kura čaklākā un sirdij tīkamākā – to nu Jānis (Raimonds Logins) gribēja atrast pats! Saimnieces meklējumos Jānim palīgā nāca vecais draugs Pakuls (Juris Tučs).

Sestdien Viļakas pilsētas estrādē virmoja mīlestības fluīdi – 150 Viļakas kultūras nama pašdarbnieki novada ļaudis un pilsētas viesus pārsteidza ar uzvedumu “Īsa pamācība milēšanā” (pēc Rūdolfa Blaumaņa noveles motīviem). Kultūras nama vadītāja Akvilina Jevstignejeva pirms pasākuma atzina, ka paši kultūras darbinieki ir neziņā, kāds būs galarezultāts. “Tas ir vienreizējs un nebijis uzvedums, kad 9 kolektīvi uziet uz skatuves, kur arī paliek līdz milas stāsta izskaņas beigām,” viņa paskaidroja.

Galvenajā - precinieka Jāņa - lomā iejutās Raimonds Logins. Viņš nešaubās, ka līdzīga situācija, kad jauns un turīgs saimnieks izredzētās meklējumos izmanto viltību, notēlojot kurlumu, ir iespējama arī mūsdienās. “Kā lai citādāk uzzina, kura ir čaklākā un sirdij tīkamākā,” Raimonds jokoja. Pats viņš, kā piebilda, šādu viltību gan neizmanto: “Mīlestība vai nu ir, vai arī tās nav.” Pāriem, kuri vēl plāno iestūrēt laulības ostā, R. Logins novēlēja saglabāt dzirksteli savstarpējās

attiecībās un lai katra diena ir kā pirmā! Viņam piekrita kalēja meita Ilzīte jeb Karīna Makšāne, kuru uzveduma noslēgumā Jānis nosauca par savu brīnumzāli un lūdza viņas roku laimīgam mūžam kopā. Lūgta atklāt milas recepti, Karīna sprieda, ka īpašas receptes nav: “Katram tas ir citādāk. Sirdij jāpasaka priekšā, kurš ir īstais vai istā.” Arī Ilze spriež, ka analoga situācija, kad puisis ilgi izvēlas izredzēto, ir nereta arī mūsdienās.

Savukārt kultūras darbiniece Silvija Kupriša, jautāta par milas likločiem, uzsvēra, ka mīlestība pastāvēs mūžīgi. Viņasprāt, tās recepte ir ļoti vienkārša un viegli izpildāma, proti, mīlēt no sirds. Tāpat viņa ir pārliecināta, ka otro pusīti var meklēt jebkurā dienā, tostarp Jāņu naktī, kad atklāsme, iespējams, ir spožāka pat kā citudien. Arī Viļakas kultūras nama vadītāja Akvilina Jevstignejeva nešaubās, ka milas stāstiem vienmēr jābeidzas, tā teikt, uz pozitīvas nots. “Arī mūsu stāstā ir laimīgas beigas!” viņa lepojās, tāpat kā 150 Viļakas pašdarbnieki, kuri skatītājus pārsteidza ar savu atraktivitāti un sirds mīlumu.

E. Gabranovs

Nākamajā Padugunī

- **Apgūst defilē**
Mūsējie startēs skaistumkonkursos
- **Iet pārgājienos, spēlē teātri**
Vasaras nometnes skolēniem

Koncertu sniedz pussimts ģitāristu.

11. lpp.

Bērības svētki Kubulos.

2. lpp.

Vārds žurnālistam

“Pilni kapi profesionāļu!” pavisam nesen prātā iešāvās teikums, kuru reiz saklausīju sarunā ar kādas iestādes vadītāju. Runājām par to, ka cilvēki mūsdienās spiesti strādāt pār mēru, nesaudzējot ne paši sevi, ne savu veselību... un drīz vien nonāk kapos. Šī saruna atausa prātā, uzklusot paziņas grēksūdži par mūsdienu medicīnas sistēmu. Viņu piemeklējušas veselības problēmas, bet, lai ārsti tiktu skaidrībā, kas īsti kaiš, nepieciešami vairāki medicīniski izmeklējumi, kas pie mums nav pieejami. Zvanīja pieteikties uz Rēzekni, tur piedāvāja par valsts naudu pierakstīties rindā uz decembri, to pašu piesolīja arī Alūksnē un Gulbenē. Nu labi. Ja jau nevar par valsts naudu, tad jāmaksā pašai, jo veselība joprojām *klibo* un kaites liek sevi manīt. Bet izrādās, ka nevar tikt arī par maksu – ātrākais laiks, ko piesolīja, bija augusta beigas. “Izskatās, man pašai beigās pienāks ātrāk, nekā solītā rinda pie speciālistiem,” smagi nopūšoties, teica paziņa. Klausoties viņā, atcerējos neseno braucieni uz Valku, kur novada pašvaldības speciālisti stāstīja par absurdo situāciju. Ja cilvēks sasirdzis, viņu smagā stāvoklī ved uz vairākus desmitus kilometru attālo Valmieras slimnīcu. Un bieži vien ceļā pacients nomirst... Tai pat laikā uz 10 minūšu braucienā attālo Valgas slimnīcu Igaunijā no Latvijas pacientus vest nedrīkst. Absurdi, bet fakts. Ja jau valsts lietas labā nespēj neko darīt, risinājumu atraduši paši iedzīvotāji. Viņi no Valkas aiziet uz diviņu pilsētu Valgu un burtiskā un pārnēstā nozīmē *krit gar zemi*, lai kāds izsauktu *ātro* palīdzību. Tikai tā var nonākt mediķu aprūpē pie igauņiem.

Ko lai saka? Skumīgi, ka viss notiek tā. Vienīgi atliek palauties uz teicienu: “Sargi sevi pats, un Dievs tevi sargās!”

Sanita Karavoičika

Latvijā

Veidos speciālu komisiju, kas vērtēs Jaroslava Streļčenoka atbilstību amatam. Ministru prezidente Laimdota Straujuma nolēmusi rosināt izveidot komisiju, kas izvērtēs Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) priekšnieka Jaroslava Streļčenoka atbilstību ieņemamajam amatam. Straujuma paziņojusi, ka viņa piedāvās valdībai lemt par šādas komisijas izveidošanu. Pamats komisijas izveidošanai un Streļčenoka vērtēšanai esot vispārējie vadības principi - viņa atbilstība ieņemamajam amatam. Komisiju varētu vadīt vai nu ģenerālprokurors Ēriks Kalnmeiers vai kāds viņa nozīmētais virsprokurors.

Dramatiski samazinās iedzīvotāju skaits Latvijā. Iedzīvotāju skaits Latvijā noslīdējis zem diviem miljoniem, - pagājušās nedēļas nogalē par provizoriskajiem datiem paziņoja Centrālā statistikas pārvalde (CSP). Tie liecina, ka Latvijā pašlaik dzīvo 1,997 miljoni iedzīvotāju. Šā gada sākumā Latvijā bija 2 001 468 iedzīvotāju. Iedzīvotāju skaits samazinās gan dabiskā pieauguma dēļ, kad mirušo skaits pārsniedz dzimušo skaitu, gan migrācijas dēļ. Neoficiāli pieņēmumi, ka Latvijā ir mazāk iedzīvotāju nekā divi miljoni, bija izskanējuši jau iepriekš lielās emigrācijas dēļ ekonomiskās krīzes laikā, tomēr nekad oficiālajā statistikā tas parādījies nebija.

Sākas pēdējais mēnesis latu bezmaksas apmaiņai bankās. Jūnijs ir pēdējais mēnesis, kad Latvijas komercbankās latus pret eiro iespējams apmainīt bez komisijas maksas. Bezmaksas maiņas periodā kredītiestādēs latu apmaiņa pret eiro notiek neierobežotā apjomā. Taču klientiem jāatminas, ka gadījumos, kad vienā reizē apmaināmā naudas summa pārsniedz 3000 latu, naudas maiņa bankā ir jāpiesaka vismaz trīs dienas iepriekš. Pirmajā šā gada ceturksnī Latvijas bankās kopumā pret eiro tika apmainīti 276 miljoni latu.

Motokrosā Ilūkstē gājis bojā viens no sacensību dalībniekiem. Baltijas Retro motokrosa čempionātā Ilūkstes novada Pilskalnes trasē “Celmji” svētdien, 8. jūnijā, gājis bojā viens no sacensību dalībniekiem. Sacensībās nav notikusi sadursme, bet motobraucēju piemeklējušas veselības problēmas, iespējams, karstuma dūriens, paskaidroja organizatori. Sacīkšu laikā pēdējā vietā braucošais dalībnieks pēkšņi apstājies un pēc brīža pakritis zemē. Mediķiem vīrieša dzīvību nav izdevies glābt.

/www.kasjauns.lv, www.tvnet.lv/

Bērības svētki

Sācies šūpošanas laiks

Visā Latvijā, tostarp mūspusē, gandrīz katru sestdienu kādā no pagastiem bērņus, kuri šogad svin piekto dzimšanas dienu, krustvecāki aicina izšūpoties Bērības svētku šūpolēs. Sestdien šo jauko izdevību izmantoja 9 Kubulu pagasta piecgadnieki.

Kubulu pagasta pārvaldnieks Artūrs Luksts nešaubās, ka Bērības svētki ir pasakaini svētki, kuri viennozīmīgi paliek bērnu atmiņās kā jaukāks notikums dzīves ceļa sākumā. Tāpat viņš secina, ka Bērības svētki ir vai tiem būtu jābūt par otriem nozīmīgākajiem svētkiem ikviena cilvēka mūžā pēc kristībām. Jautāts, kādiem, viņaprāt, jābūt krustvecākiem, A. Luksts atzina, ka krusttēvs ir gandrīz kā tēvs, kurš bērnu lutina vairāk nekā tēvs. Jāpiebilst, ka Kubulu pašvaldības pārvaldnieka teiktajā derētu ieklausīties, jo, kā izrādās, viņam ir divas krustmeitas un trīs krustdēli. Uzrunājot klātesošos, pieredzes bagātais krusttēvs vērsa uzmanību arī uz to, ka Bērības svētkus Latvijā svin ilgu jo ilgu gadus: “Arī šodien bērni kāps uz skatuves un būs paši svarīgākie cilvēki pagastā. Viņi sēdēs brīnumšūpolēs, un, iedomājoties vēlēšanos, tā piepildīsies. Noteikti piepildīsies arī tās vēlēšanās, par kurām klusībā domās mammas un tēvi, krustmātes un krusttēvi. Lai jūsu dzīves ceļš ir laimīgs un panākumiem bagāts!”

Aptaujātie krustvecāki bija vienprātīgi, ka bērība ir laiks, kas otrreiz neatkārtojas. Līgai un Agrim no Rīgas diena pirms Vasarsvētkiem vienmēr paliks atmiņā, jo sestdien viņu ģimenē bija dubultsvētki - nokristīja jaunāko dēliņu Markusu un Bērības svētkos sumināja Ingusu. Jaunie vecāki ir pārliecināti, ka katrā pašvaldībā obligāti ir jāorganizē gan Bērības, gan Pilngadības svētki. Līdzīgās domās ir viņu vecvecāki no Kubuliem, kuri izteica neizpratni, kāpēc jau vairākus gadus Balvos nenotiek Pilngadības svētki: “Kur nu vēl labāka iespēja jauniešiem apliecināt, ka mājās vienmēr esat gaidīti, ka esat mūsējie!”

Bērības svētkos Kubulos sumināja

Foto - E. Gabranovs

Iededz svečiti. Katrs Bērības svētku gaviļnieks, tostarp Daniela Krilova (foto), pirms šūpošanās iedezināja simbolisku svečiti svečturi ar uzrakstu “Kubuli”. “Bērni ir mūsu svarīgākie pagasta iedzīvotāji,” apliecināja pagasta pārvaldnieks Artūrs Luksts.

Foto - E. Gabranovs

Pieredzi lūkojot. Bērības svētku svinībās Kubulos ciemojās arī kultūras darbinieku delegācija no Baltkrievijas. Ciemiņi bija pārsteigti par emocionālo gaisotni, kas valdīja piecgadnieku sumināšanas laikā. “Mums šādu svētku nav. Žēl,” atzina baltkrievi.

Kristu Gallu, Ingusu Supi, Danielu Tuleiko, Sevolodu Parnovu un Dominiku Krilovu, Viktoriju Rundzāni, Anastasiju Leju.

E. Gabranovs

Kampaņa

Viss notiek mežā!

No 2. līdz 8. jūnijam Viļakas novada Žiguros notika vides kampaņa “Mežainā nedēļa”, kas pulcēja bērņus no Viļakas un apkārtnējiem novadiem, kā arī bērņu vecākus un pat pensionārus - kopskaitā vairākus simtus vides kampaņas dalībnieku.

Vides kampaņa bija vēsta uz dabas, īpaši meža izzināšanu caur saistošām ekskursijām, radošu darbošanos, spēlēm un konkursiem. Žiguros daudzi joprojām uzskata par mežinieku ciematu. Tā tas arī ir - Žiguros notiek mežizstrāde, stāda un audzē jaunu mežu, te ir savs Valsts meža dienesta pārstāvis un valsts akciju sabiedrības “Latvijas valsts meži” darbinieki. Žiguros tūlīt aiz ciemata sākas lieli mežu masīvi. “Diemžēl, laikam ejot, attieksme pret mežu un dabu kopumā ir mainījusies. Mežu cilvēki uztver tikai un vienīgi kā peļņas avotu, nevis kā atpūtas un dabas baudīšanas vietu, pret kuru nepieciešams izturēties atbildīgi un ar cieņu,” jau pirms pasākuma norises masu saziņas līdzekļos puda pasākuma koordinatore. Pasākuma laikā apmeklētāji varēja iepazīties ar Žiguru kultūras namā izvietoto fotoizstādi “Dzīves steigā nepamanām”. Putnu un sīkspārņu dienā jaunajiem dabas vērotājiem bija iespēja ornitologu vadībā meklēt sīkspārņus un ar binokļiem rīta stundā vērot citus putnus. Meža darbu dienā pasākuma dalībnieki speciālistu vadībā devās izglītojošā pastaigā pa mežu, iepazīstoties ar tur esošajiem dabas objektiem. “Vides kampaņa noslēdzās ar Meža draugu saietu -

Foto - A. Kirsanovs

Radošā diena. Meža radošajā dienā, kas 5. jūnijā notika Žiguros, pasākuma dalībnieki, jaunie mākslinieki, mākslas skolu un floristikas pulciņu audzēkņi piedalījās plenērā, kura moto bija “Tu visu mežā saredzi, tu visu mežā sajūti...”. Bērni apgleznoja autobusu pieturu Žiguros, kā arī veidoja vides objektus. Grupa jauno floristu bija izveidojusi vides dekoru (foto) netālu no ceļa Žiguri - Viļaka. Sākumā bērnu rīcībā bija tikai koku zari un lāgā nevarēja saprast, kas no tiem taps, taču rezultāts bija pārsteidzošs. Šķiet, to novērtēja pat vienas no dalībniecēm līdzpaņemtā sunīte Brenda.

spēlēm, sportiskām aktivitātēm, darbošanos radošajās darbnīcās, Meža zupas un tējas baudīšanu pie kopīga ugunsкура,” pastāstīja pasākuma koordinatore Valentīna Beča.

I. Zinkovska

Kā skolu slēgšana ietekmēs lauku iedzīvotāju ikdienu?

Viedokļi

Prāts saprot, sirds nepiekrīt

SANDRA ANDREJEVA, Kupravas pamatskolas direktore

Iespējamā skolu slēgšana viennozīmīgi ietekmēs lauku iedzīvotāju ikdienu. Izskatējusi informācija, ka Izglītības un zinātnes ministrija varētu realizēt apmēram 100 skolu slēgšanu, kuras nelielā skolēnu skaita dēļ nespētu izpildīt jaunus izglītības iestādēm paredzētos kritērijus, ir vairāk nekā satraucoša. Lai arī izglītības

ministre skaidro, ka slēdzamo skolu saraksts nekad nav pastāvējis un nepastāv, informācija par skolu likvidēšanu *nāca* tieši no Izglītības un zinātnes ministrijas. Piemēram, kad Balvos viesojās ministrijas pārstāve, tika skaidri pateikts, ka mazās lauku skolas jālikvidē, ministrija līdzekļus šo izglītības iestāžu uzturēšanai nepiešķirs un tām nav nākotnes perspektīvu. Tas, vienkārši runājot, ir prātam neapverami, jo šāda scenārija rezultātā lauki gluži vienkārši iznīks. Latvijā skolu nozīmi lauku rajonos nevar pārvērtēt. Piemēram, Kupravā teju visi pasākumi notika skolā. Līdz ar tās slēgšanu pazūd arī vietējā kultūras dzīve. Tāpat, ja iepriekš vecāki no Kupravas uz ārzemēm brauca vieni un savus bērnus atstāja vecvecāku uzraudzībā, jau šogad daudz deviņus prom kopā ar savām atvasēm un pateikuši, ka atpakaļ vairs neatgriezīsies. To apzināties ir ļoti sāpīgi, bet vairumam cilvēku Latvijā nav citas izvēles. Domāju, pie notiekošā nav vainojama tikai Izglītības un zinātnes ministrija, bet valdība kopumā. Ir jādama par darbavietu radišanu un kopējās ekonomiskās situācijas uzlabošanu. Pretējā gadījumā nākotnē rādās drūmos toņos, kas neapšaubāmi ietekmēs arī skolu likteni.

Arī Kupravas nākotnē, skatoties vairāku gadu garumā, nākotnē neizskatās daudzsolāša.

Kupravas pamatskolā skolotājas un direktores amatā esmu nostrādājusi 20 gadus. Jūnijs allaž asociējas ar izlaidumu laiku. Izņēmums nav arī šis gads, kad pamatskolas 9.klasi absolvēs pieci jaunieši, tomēr Kupravas pamatskolā šogad tas būs pēdējais... Kad runāju par mūsu skolas likteni, acis sarietas asaras. Janvārī skolu akrediteja uz sešiem gadiem. Tajā brīdī mums vēl neviens neteica, ka skolu slēgs. Kā mēdz teikt, ar prātu saprotam, ka šajā gadījumā citu ceļu acimredzot nav iespējams iet, bet sirds tam nepiekrīt. Protams, esmu arī domājusi, kādus vārdus pēdējā izlaidumā teikšu absolventiem un visam skolas kolektīvam. Lauku rajoni izput, un, domājams, gandrīz katrs bērns, kurš mācījās skolā, kopā ar vecākiem dosies projām. Savukārt visgrūtāk apzināties to, ka pagaidām nav zināms, kāds būs skolas ēkas liktenis. Ja nākotnē gar to braukšu garām un skolas ēka, kur kādreiz bija dzirdamas bērnu balsis, būs pārvērtusies par graustu, to redzēt būs neizsakāmi sāpīgi.

Vienlaikus skumji un cerīgi

INESE KOKOREVIČA, Mežvidu pamatskolas skolotāja, trīs meitu māte

Šonedēļ, gatavojoties vecākās meitas pamatskolas izlaidumam, izjūtas ir reizē skumīgas un savīļņojošas. Tā kā visas trīs meitas mācījās Mežvidu pamatskolā, arī mēs ar vīru bijām šīs mācību iestādes darbinieki, pārmaiņas skars visu mūsu ģimeni. Pirmajā brīdī pēc paziņojuma par Mežvidu pamatskolas slēgšanu bija grūti to aptvert,

bet, aizritot vairākiem mēnešiem, esmu apradusi ar šo domu. Darbavieta, protams, būs zaudēta, un tas mūsdienās nav mazsvarīgi. Skolotājam mūsu apkārtnē darbu atrast nav viegli, jo bezdarba dēļ, ģimenēm aizbraucot no Latgales, bērnu skaits ar katru gadu sarūk. Arī pati savā pagastā esmu viena no jaunākajām iedzīvotājām, kaut esmu jau četrdesmitgadniece.

Domāju, slēgt pamatskolu bija pareizs lēmums, jo uzturēt un apsaimniekot milzīgo ēku tikai skolas vajadzībām ir pārāk dārgi. Skolu varētu saglabāt vienīgi, pārveidojot to par multifunkcionālu centru. Skumjākais, ka skaistajai ēkai, kurai, ieguldot milzīgus līdzekļus, nomainīts jumts, logi, veikti iekšējie remontu, joprojām nav izdevies atrast turpmāku pielietojumu.

Domāju - meitām mācību iestādes maiņa noritēs samērā viegli. Tā kā caur Borisovu kursē skolēnu autobuss, liela daļa ciema bērnu jau tagad mācās Viļakas skolās. No Borisovas vienlīdz labi var nokļūt gan līdz Mežvidu pamatskolai, gan Viļakas skolām. Daudzi meiteņu bērnības draugi jau tagad mācās Viļakā, tāpēc viņas ar nepacietību gaida jauno mācību gadu.

Jaunajā skolā viņām pavērsies arī jaunas iespējas, piemēram, mācīties mūzikas, mākslas un arī sporta skolās, kas līdz šim bija liegts.

Visvairāk pārmaiņas skars tieši pierobežā, Kozīnes *galā* dzīvojošos bērnus un viņu vecākus, jo Mežvidu pamatskola atrodas divus kilometrus no Borisovas uz pierobežas pusi. Līdz šim daudzi no viņiem dzīvoja skolas internātā, bet Viļakā šādas iespējas nav. Taču ir rasts risinājums, ka no pirmdienas līdz piektdienai šie skolēni mācīsies Viduču pamatskolā, kur ir internāts. Patikami, ka jau pavasarī pašvaldība Mežvidu un Kupravas skolēniem un viņu vecākiem organizēja ekskursiju, lai mēs varētu iepazīt tuvākās izglītības iestādes.

Šobrīd jaunieši no Rīgas uzņem filmu par mūsu skolu ar nosaukumu "Pēdējais zvans". Viņi saka: "Mēs gribam, lai Jūs beidzot parādāt, cik esat nelaimīgi un skumji!" Tomēr uzskatu, ka skolas slēgšana nav saistīta tikai ar skumjām, bet paver arī jaunas iespējas un rada jaunus izaicinājumus.

**Viedokļus uzklusija
A.Ločmelis un I.Tušinska**

Par ko raksta kaimiņi

Zemessardzes 35.nodrošinājuma bataljons gatavojas liela projekta īstenošanai

Līdz ar nedrošo situāciju Ukrainā pastiprināta uzmanība tiek pievērsta Baltijas, tajā skaitā arī Latvijas, drošības spēku vairošanai. Valsts galvenās amatpersonas uzsver, ka vairāk tiks atbalstīta arī zemessardze, tajā skaitā piešķirts finansējums zemessargu sagatavošanai. Zemessardzes 2.novada 35.nodrošinājuma bataljons pašlaik ir lielu pārmaiņu priekšā. Notiek konkurss, kura noslēgumā tiks izvēlēts celtniecības uzņēmums, kas, iespējams, jau šovasar uzsāks apjomīga projekta īstenošanu bataljona bāzes teritorijā. Galvenais ieguvums būs plašas un modernas darbnīcas militārās tehnikas remontam, kā arī sakārtota infrastruktūra, - cer bataljona komandieris Ilmārs Sparāns.

"Novadnieks"

Draudze svinēs Jāņus

Madonas katoļu draudze jau tradicionāli nolēmusi kopīgi svinēt Līgo vakaru. Šobrīd vienīgi tiek veikta aptauja, kur Jāņi tiks svinēti. Nu jau vairākus gadus draudze Līgo vakarā pulcējas skaistā vietā pie dabas. Ir būs Rūdolfa Blaumaņa "Brakos", luterāņu Mācītājmuižā Praulienas pagastā, šogad ir doma tradīciju turpināt. Iespējamā vieta, kur plānots Jāņus svinēt kopā ar draudzi, ir "Liespalas" - pulkveža Oskara Kalpaka dzimtas mājas. Tāpat priekšlikumos ir luterāņu Mācītājmuiža, par ko labas atmiņas ir no pagājušajiem Jāņiem.

"Stars"

Koknesieši gatavojas jubilejai

Rīgas arhibīskapa metropolita Zbigneva Stankeviča draudžu vizitācijas sarakstā viens no ierakstiem vēsti: 6.jūlijā pulksten 9 Kokneses draudzē. Šai vizītei būs svētku noskaņa - draudze svinēs 75 gadu jubileju. Kas to lai zina, kad Koknesē būtu uzcelta katoļu baznīca, ja nebūtu prāvesta Pēteris Rudziša. Vēstures avoti liecina, ka 1936.gadā Daugavpils Jaunavas Marijas baznīcas prāvests P.Rudzītis vadīja dievkalpojumu Pļaviņās. Kaut kādu iemeslu dēļ viņš tos sāka vadīt arī Krievkalna skolā pie Kokneses.

"Staburags"

Atklāts Šaha un dambretes muzejs

Īstenojot "Latvijas Mobilā telefona" atbalstīto projektu, Daugavpilī atklāts Šaha un dambretes muzejs, kas ir pirmais šāda veida muzejs Latvijā. Muzejā apmeklētājiem ir iespēja iegūt informāciju par ievērojamākajiem Latvijas un pasaules šahistiem, uzzināt šaha un dambretes spēļu noteikumus, iegūt informāciju par šiem sporta veidiem no dažādiem avīžu rakstiem un grāmatām. Jaunizveidotais muzejs atrodas Daugavpils Šaha un dambretes kluba telpās, Raiņa ielā 69.

"Vietējā"

Valmieras muzeja 55 gadus gaidot

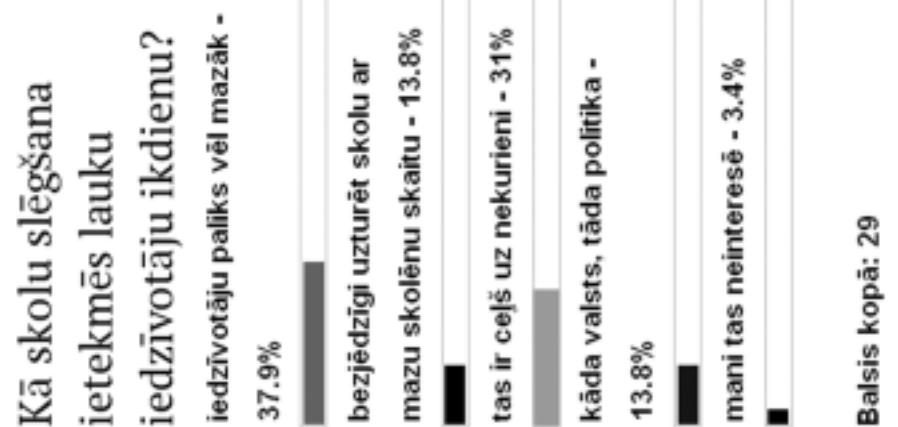
Vasara ienākusi arī Valmieras muzejā. Tā direktore Iveta Blūma apstiprina: "Kā vienmēr tā būs piepildīta notikumiem. Izstādes, satikšanās un 55 gadu pastāvēšanas atzīmēšana. Jūlijā pārskatīsim savus 55 gadus. Salīdzinot ar pasaules līdzīgām krātuvēm, tas, protams, nav daudz, tomēr - tāda pusapaļa jubileja, un arī divi piecnieki kopā taču neslikti skan! Vēl vairāk: ja salīdzina ar sievietes gadiem, esam pilnbriedā, labi zinām, ko gribam un varam, arī gudrības netrūkst." I.Blūma precīzē, ka muzeja jubilejas mēnesis iekrīt pilsētas svētku laikā, kad no 3. līdz 5.jūlijam būs daudz pasākumu.

"Liesma"

Re, kā!

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

Jau desmit gadus Balvos notiek pasākums "Motociklu vasara", kas šurp atvilina gan apmeklētājus - tuvus un tālus ciemiņus, gan dalībniekus no Latvijas un citu valstu motoklubiem. Šogad 8.jūnijā jau trijos pēcpusdienā pie degvielas uzpildes stacijas "Virši" viens pēc otra piebrauca motocikli, lai kārtotos garā kolonnā. Jau pirms pulksten pieciem pēcpusdienā pilsētā parādījās arvien vairāk skatītāju, kuri ieņēma labākās vietas ielu malās. Parādes braucienā pa Balvu ielām devās aptuveni 600 dažādu marku, modeļu un izmēru motocikli, mopēdi, tricikli un citādi braucamriki. Vecajā slidotavā notika tradicionālās atrakcijas, kluba "Spieķi vējā" sveikšanas un godināšanas ceremonija, kā arī ballīte ar vairāk nekā tūkstoš apmeklētājiem. Pasākuma noslēgumā gaisā uzvirvoja skaists svētku salūts.

Jāuzpilda bākas. "Viršos" vieni no pirmajiem ieradās Lietuvas motobraucēji, kuri uzreiz centās uzpildīt savu braucamrīku bākas. "Jums ir tik skaista pilsēta, labas ielas un daudz ziedu," sliktā krievu valodā stāstīja motobraucējs no Lietuvas.

Parādē varēja braukt visi interesenti. Parādes braucienā varēja manīt daudz un dažādus braucamrīkus, kuriem pat grūti piemeklēt nosaukumus. Skatītāju simpātijas izpelnījās dzeltens atpūtnieku braucamrīks.

Bez aprocas - ne metru. Pie ieejas vecajā slidotavā, kur notika *moču tuss*, dežurēja zemessargi, kluba meitenes iekasēja ieejas maksu un katram uzlika aproci, vēlot jauku vakaru.

Tradicionālās atrakcijas. Pilna ūdens spaiņa vešana ir atrakcija, kas, tāpat kā desiņas ķeršana un ēšana, ir kļuvis par tradīciju ikvienā "Motociklu vasaras" pasākumā. Šoreiz motociklam pie stūres sēdās arī pats vakara vadītājs Māris Grigālis atklājot, ka viņam esot oficiāla, jaunībā iegūta motocikla vadišanas apliecība jeb tiesības.

Aizrībina desmitā

Kolonnas priekšā. Motokluba "Spieķi vējā" prezidents Andis Grāvītis ar meitu Simonu, kura tur kluba karogu, kā ik gadu brauca kolonnas priekšā. Andis uzskata, ka mēģinājis braukt lēnāk, jo jādodomā bijis arī par tiem, kuri atrodas kolonnas aizmugurē. Viņš centās pamāt ar roku ikvienam, taču atzina, ka vairāk domājis par sava motocikla "Suzuki Intruder" stūres drošu turēšanu.

Neparasta dāvana. Klubu sveica arī "Dzelzs vilks" no Siguldas, uzdāvinot neparastu, smagu, metālisku un savdabīgu kluba sargu ar dakšām un zābakiem kājās. Viņi vēlēja, lai jaunā kluba māja būtu drošībā.

Velk DAF kravas automašīnu. "Spieķi vējā" kluba komanda pūlējās no sirds, taču ātrāk apmēram 8 tonnas smago mašīnu izdevās pavilkt "Melnajiem eņģeļiem". Spēkus mašīnas vilkšanā izmēģināja arī sieviešu komandas.

Uz buļļa muguras īsti viri turas ilgi. Andris Voicišs, kuru parādē skatītāji redzēja vairāk braucam uz viena riteņa, uz buļļa muguras turējās ilgi, ar vienu roku neļaujot nokrist kovboja cepurei.

“Motociklu vasara”

Dejo un aplaudē. Ar sajūsmas saucieniem skatītāji, kuru rindās bija dažādu vecumu cilvēki, atbalstīja grupas “Dakota” dziesmas. Viņus iepriecināja arī didžeji RII, Barik un Aivars (Ananass). Diemžēl nebija ieradusies grupa no Lietuvas.

Liela piekrišana. Kluba “Spieķi vējā” viena no dibinātājiem Dace Rakstiņa uz “Motociklu vasaru” atbrauca no Anglijas un pavisam drīz turp dosies ar savu triciklu jeb traiku, kuram pasākumā bija liela piekrišana - visi uz vai pie tā vēlējās nofotografēties.

Saņem dāvanas. Kluba “Spieķi vējā” biedri bija tērpušies baltos, īpaši 10 gadu jubilejai izgatavotos T-kreklos un kluba vestēs, ko rotāja kluba angļiskais nosaukums “Wheels in the wind”. Viņi saņēma dāvanas no “Livonijas”, “Melnajiem eņģeļiem”, “Vēja brāļu ordeņa”, “Free Eagles” un citiem Latvijas klubiem un kluba draugiem.

Kluba meitenes. Vīri varēja lepoties arī ar sievietēm, draudzenēm un kluba atbalstītājām, kuras palīdzēja ne tikai organizatoriskajos darbos, bet pat sadūšojās vilkt smago kravas auto.

Ugunskurs aizdedzināts. Kluba “Spieķi vējā” biedri ir pateicīgi Anitai un Mārim Pitkevičiem, kuri ik gadu veido lielu un pamatīgu ugunskursu. Tas tiek darīts profesionāli, tāpēc arī šogad vilās tie, kuri gaidīja tā sagāšanos. Ugunskurs dega un liesmoja it kā no iekšpuses, izgaismojot ik balķīti, līdz lēni un pamazām kļuva mazāks, gaisā izmetot pamatīgu dzirksteļu salūtu.

Minna un Lola no amazoņu cilts nomedī aunu. No zemnieku saimniecības “Dzelzavieši” Kalnienas pusē pirktu jēru uz liela iesma ilgi cepināja meitenes, kuras sevi nodēvēja par Minnu un Lolu. Viņas uzskatīja, ka vīrieši ejot mazumā un par ēdienu tagad jārūpējas katram pašam.

Striptiza meitene. Ar pārdomātu, seksīgu un erotisku priekšnesumu uzstājās striptiza meitenes no Rīgas. Tautas striptizam šogad lielas piekrišanas nebija - šo iespēju izmantoja tikai divi drosmīgi vīri.

Rīta zupa. Lielajā katlā jau no sešiem svētdienas rītā jēra zupu gatavoja Vilhelms Kuļšs ar saviem palīgiem. Pareizāk gan būtu teikt - jēru zupu, jo tai izmantoja divarpus jēru gaļu. Ar zupu pēc divām ar pusi stundām mīlojās apmēram 380 pasākuma dalībnieki.

Nu tik mielošos! Vakara vadītājs, šovmenis un LNT laika ziņu virs Māris Grigalis atzina, ka uz iesma ceptais jērs garšoja lieliski.

Tortei izmanto kluba svētku logo. Torti cepa uzņēmums “Kārumiņš”, kura saimnieks Sergejs Šurkins ir kluba “Spieķi vējā” biedrs. Galdu klubam šoreiz uzsauca kluba draugs Ritvars Komarovskis no SIA “Dampadruvas buki”. Svētku logo klubam “Spieķi vējā” gatavoja mākslinieks Zintis Purens.

Īsumā

Saslimšanas ar alergiju kļūst smagākas

Arī siltajā laikā netrūkst pacientu, kuri griežas pēc medicīniskās palīdzības. Ģimenes ārstus apmeklē pacienti ar dažādām hroniska rakstura vainām un vecāki ved bērnus uz ikgadējām profilaktiska rakstura pārbaudēm. Taču netrūkst arī saslimšanu. Pacientiem novēro alergiskas reakcijas pēc odu un mušu kodumiem. Dažreiz šīs reakcijas mēdz būt ļoti smagas, rodas pat elpas trūkums, lieli ādas iekaisumi. Nereti pacientus pievieno uzreiz pie sistēmas, izdara injekcijas.

Pasaules veselības organizācija norāda, ka pēdējos gados gan Latvijā, gan vispār pasaulē novēro, ka alergijas un to izraisīto saslimšanu skaits kļūst lielāks un tās ir nopietnākas un arvien grūtāk ārstējamas. Alerģijas lielākoties ir uz mūžu. Ir dažādas ārstniecības metodes, kā mazināt organisma reakciju uz alergēniem un ikdienā sadzīvot ar tiem, nepasliktinot savu dzīves kvalitāti. Pasaulē vēl pēta iemeslus, kāpēc pieaug alergijas, taču ir skaidrs, ka viens no faktoriem ir vide, kurā dzīvojam.

Kā rīkoties, ja piesūkusies ērce

Vasarā uzmanīgiem jābūt pēc garākām pastaigām dabā, sevišķi pēc meža apmeklējuma, jo var pārnest ērces. Kā rīkoties, ja tomēr piesūcies šīs nelabais kukainis?

Neatkarīgi no tā, esat potējušies vai arī nē pret ērcu encefalītu, visdrošāk no ērces atbrīvoties pie ārsta, taču ne vienmēr konkrētājā brīdī tam atrodas laiks. Svarīgi kaitēkli noņemt pēc iespējas ātrāk. Noņemot ērci, speciālisti iesaka rīkoties šādi: sākumā ar spirtu dezinficē vietu, kur ērce piesūkusies, tas atslābina ērces muskuļus. Ar ļoti smalku pinceti (ideāli, ja tā ir speciālā pincete šādiem gadījumiem, kas iegādājama aptiekās) jāsatver ērce pēc iespējas tuvāk ādai un ar lēnu, vienmērīgu kustību, pretēji pulksteņa rādītāja virzienam, kukainis jāizvelk. Ļoti svarīgi ir nesaspīst ērci, tāpēc straujas kustības šajā procesā neder. Lai izvilktu ērci, var izmantot arī diega cilpu – tā jāapsien ap ērces snūķīti pēc iespējas tuvāk ādai un, lēni velkot, ērce jāizņem.

Ja pie rokas nav ne pincetes, ne diega un ērce ir jāizvelk ar pirkstiem, nedariet to ar kailām rokām. Izmantojiet cimdus, auduma gabalu, salveti vai ko citu, kas nosedz pirkstus, taču vilkšana ar pirkstiem ir galējais risinājums, kas tomēr nav labākā izvēle.

Kad ērce noņemta, koduma vieta jādezinficē ar spirtu, odekolonu vai citu dezinficējošu šķidrumu un obligāti jānomazgā rokas. Jāpievērš uzmanību, vai ērce izņemta ar visu snūķīti. Ja tas palicis iekšā, nekavējoties jādodas uz tuvāko medicīnas iestādi, kur to izvilks mediķi.

Vāciet slotiņas, kas pašu uzrunā

Der atcerēties, ka daudzi ārstniecības augi jāvēc pirmsjāņu laikā – augošā mēnesī, kamēr saulīte vēl kāpj kalnā, kamēr dabā viss virzās uz kulmināciju. Parasti saulgriežu laikā – 20., 21. un 22. jūnijā, nevis Līgas un Jāņa vārdadienās, sien arī pirtslotas. Tad tās ir dziednieciskas un enerģiski visspēcīgākās. Enerģētiskajām der visi augi, kas pašu uzrunā. Ieteicams tieši šajā laikā sagatavot savu slotu krājumu ziemei. Noder nātre, vibotne, vīgrieze, piparmētras, citronmētras. Ļoti rosinoša ir kļavu lapu enerģija - maiga, stipra un radoša. Vecā mēnesī vāktas slotiņas palīdz mazināt iekaisumus.

Mana recepte

INESE KARPA ir garšīgu un veselīgu ēdienu piekritēja. Jūnijs viņai vispirms asociējas ar zemenēm. Pati saka: "Uzreiz nāk prātā zemeņu kokteilis, ko gatavoju bieži un kas man ļoti, ļoti garšo." Ineses recepte vienai personai ir šāda: ieber blenderī glāzi nomazgātu zemeņu, ielej nepilnu glāzi piena un 2 ēdamkarotes cukura (bez kaudzes). To visu sablenderē. Iznāk veselīgs, tumšs un ļoti garšīgs kokteilis.

Palīdzi pats sev

Kungu slimība pirmdienā rītos

"Mans draugs, vīrietis, kas ir pusmūža vecumā, piedzīvoja negaidītu veselības traucējumu. Pēkšņi viņam sāka sāpēt kāju lielie ikšķi. Tie bija piepampuši, kļuvuši sarkani. Sāpēja tā, ka nevarēja pieskarties pat segai. No rīta vīrietis nevarēja piecelties un paiet. Tikai ar lielām, lielām grūtībām, pārvietojojies uz papēžiem, viņš todien aizkļuva līdz ārstam..."

Ar šo no kādas balvenietes uzzināto stāstu iepazīstinājām ģimenes ārsti LĪGU KOZLOVSKU, lūdzot komentēt, kas tā par slimību un kā dzīvot, lai nepiemeklētu līdzīgas izjūtas?

Nopietni vielmaiņas traucējumi

Ārste saka, ka tā acimredzami ir podagra. Podagra ir vielmaiņas saslimšana, kas saistīta ar urīnskābes sāļu uzkrāšanos organismā un to izgulsnēšanos galvenokārt locītavās, zemādā un citur. Podagra ir hroniska, progresējoša slimība. Ārste skaidro, ka veselam cilvēkam urīnskābe, kas rodas vielmaiņas procesos, organismā daļēji pārveidojas un šķīstošo sāļu veidā izdalās no organisma caur nierēm. Taču podagras gadījumā urīnskābes sāļi veidojas pastiprināti, neizdalās no organisma, bet uzkrājas asinīs un sīku kristālu veidā izgulsnējas zemādā, skrimšļos, nieru audos un īpaši locītavās, kur sāļu kristāli kairina locītavas somiņas iekšējo slāni. Urīnskābes sāļi var nogulsneties arī nierēs, tiem ir zināma saistība arī ar žultsakmeņu veidošanos. Cilvēkam rodas spēcīgas lēkmjveida sāpes, iekaisums, pietūkums. Slimība biežāk skar kāju ikšķu locītavas, lai gan podagra var būt ne tikai kājas lielajā pirkstā, bet arī kādā no rokas pirkstu pamatnes locītavām vai ceļa locītavās.

Podagru nosaka galvenokārt pēc klasiska rakstura simptomiem, lai gan mēdz būt arī sarežģītāki gadījumi, ko nākas *atsifrēt* ģimenes ārstam sadarbībā ar speciālista endokrinologa palīdzību. Sāpes kājas ikšķī ir podagras klasiska izpausme, jo tieši te sāļi visbiežāk nogulsneties. Arī L. Kozlovskas ģimenes praksē ierodas pacienti ar piepampušu, sarkanu un ļoti sāpīgu kāju. Daktere atzīst, ka sāpes patiešām ir ļoti neciešamas. Pacientiem noņem analīzes, nosakot urīnskābes līmeni asinīs, dažreiz izdara arī rentgenuzņēmumu, jo ilgstoša podagras artrīts rada neatgriezeniskus locītavu kustību ierobežojumus. Tas nozīmē, ka pacients kļūst invalīds. "Diemžēl visu atlikušo mūžu pacientus ar šo slimību pavada sāpes. Podagra nav izārstējama, to var tikai apstādināt vai iegūt saucamos slimības 'miera periodus', kad slimnieks jūtas ievērojami labāk. Pacientiem jālieto atbilstoša un ilgstoša zāļu terapija, sevišķi, ja ir smaga slimības gaita," atzīst daktere. Raksturīgi, ka gandrīz katram otrajam podagras pacientam ir arī nierakmeņu slimība.

Dakteres praksē ir pacienti, kuri atļaujas iegādāties un podagrai lieto ļoti dārgus medikamentus. Valsts tos nekompensē. L. Kozlovskā atzīst, ka šai terapijai ir nozīme, jo slimnieki jūt ievērojamus veselības uzlabojumus, taču locītavu deformāciju arī šie medikamenti gan nespēj novērst.

Daktere uzsver, ka ģimenes ārstiem jāatceras par medikamentiem, kas lietoti ilgstoši, arī pastiprina sāļu uzkrāšanos locītavās. Piemēram, daudziem pacientiem bieži ilgstošai lietošanai izraksta sirds aspirīnu. Ja pacientam uznāk podagras lēkmes un pacients ir sirds aspirīna lietotājs, mediķi zina, ka aspirīna lietošana tobrīd ir jāatceļ.

Interesanti, ka podagru dēvē par kungu un pirmdienas ritu slimību, jo tai ir saistība ar labu ēšanu. Lai cik dīvaini arī nebūtu, saka ārste, bet urīnskābes sāļus sarkanā (liesā) gaļā satur ievērojami vairāk nekā trekņā gaļā. Taču tas nenozīmē ieteikumu uzturā lietot tikai trekno gaļu. Vislabākais veids - lietot visu ar mērenību un ievērot sabalansētību. Ārsti uzskata, ka viens no biežākajiem saslimšanas iemesliem ir purīnvielām un olbaltumvielām bagāts uzturs. Alkoholiskajos dzērienos, arī alū ir daudz purīnvielu, tās kavē urīnskābes izdalīšanos no organisma un veicina uzkrāšanos. Dažreiz pacienti maldīgi iedomājas, ka podagras slimnieks

Vīrieši slimo biežāk nekā sievietes. Podagru provocē bagātīgs gaļas un liels subproduktu daudzums uzturā, kā arī pārmērīga alkohola lietošana.

nedrīkst dzert alu un vīnu, bet šņabi – var. Jebkurš alkohols traucē urīnskābes izdalīšanos un saasina podagras lēkmi. Un pēc bagātīga svētku mielasta svētdienā parasti nākamajā dienā seko ģiņķis lēkme.

Lai izsargātos no saslimšanas, nevajadzētu ēst produktus, kas satur daudz purīnvielu. Ļoti daudz to ir dzīvnieku smadzenēs, aknās, nierēs,

kā arī pākšaugos un zivīs. Prakse liecina, ka ar podagru biežāk slimo vīrieši, it īpaši mednieki, jo viņi ir lieli gaļas un alus cienītāji. Statistikas dati liecina, ka attīstītajās pasaules valstīs apmēram 30% vīriešu asinīs ir paaugstināts urīnskābes daudzums (hiperurikēmija), bet trešdaļa no viņiem saslimst ar podagru. Urīnskābes *pārprodukcija* daudz biežāk ir cilvēkiem ar lieko svaru, kam jau ir vielmaiņas traucējumi, tādēļ ļoti svarīgi ir sekot urīnskābes līmenim un ievērot diētu, lai urīnskābes kristāli neizgulsnētos ne nierēs, ne locītavās. Daktere atgādina neaizmirst arī par kustīgu dzīvesveidu, pareiziem vingrojumiem.

Kāpēc īsti rodas podagra, medicīna līdz galam nav izpētījusi. Daktere pieļauj, ka ir nozīme arī ģenētikai, jo praksē novērots, ka slimību pārņemto paaudzēs. Taču galvenais cēlonis tomēr ir vielmaiņas traucējumi, tādēļ nāktos uzmanīties ar sabiedrībā tik populāriem dažādu diētu veidiem, kur pacienti pieļauj kļūdas. Ja diētas laikā cilvēki pastiprināti lieto viena veida produktus, kas satur urīnskābi.

Diagnostikas kritēriji

Ar podagru slimo galvenokārt vidēja vecuma (40-50 gadus veci) cilvēki, vairāk vīrieši. Jauniešiem podagra nav raksturīga, jo viņu vielmaiņa ir ļoti aktīva.

Par podagru liecina trīs galvenie diagnostikas kritēriji:

- urīnskābes kristālu izgulsnēšanās locītavās;
- urīnskābes līmeņa izmaiņas asinīs (norma vīriešiem 3,5-7,8mg/dl, sievietēm 2,8-6,8 mg/dl) vai urīnā. Ļoti svarīgs rādītājs ir urīnskābes daudzums

diennakts urīnā;

- rentgena izmeklējums, kad attēlā redz tipiskus lielā pirksta kaulu defektus. Šos kaulu bojājumus redz, ja cilvēks ar podagru slimo ilgstoši.

Der zināt

- Podagru – urīnskābes kristālu izgulsnēšanos – veicina produkti, kas satur daudz purīna. Tie ir cūkas un liellopa gaļa, medijuma gaļa, aknas, nieres, desa, zoss gaļa, alus, šprotes, siļķes, sēnes, maizes raugs, zirņi, pupas u. c. pākšaugi, šokolāde, kafija, kakao.

- Produkti, kas nerada vai rada ļoti maz urīnskābes: piena produkti, rīsi, banāni, mellenes, vinogas, tēja, cukurs, olas, kartupeļi, maize, burkāni.

Lappusi sagatavoja M.Sprudzāne

Tagad

“Esmu reālists!”

Kopš pagājušā gada augusta Viļakas novada Žiguru pagasta pārvaldnieks ir OĻEGS KESKS. “Vaduguns” viņu uzrunāja, lai uzzinātu, vai iedzīvotāji bieži griežas pagasta pārvaldē ar sūdzībām, jautājumiem, priekšlikumiem un kāda ir viņa reakcija.

Bijusi pagasta pārvaldniece un pagasta padomes priekšsēdētāja Ženija Cvetkova no sarunas ar “Vaduguni” par tēmu “Toreiz un tagad” atteicās, paužot aizvainojumu, ka savulaik esam pārāk daudz klausījušies tautas teikto, bet pagasta padomes priekšsēdētājas viedokli, lūk, neesam iedzīlājušies.

Arī jaunais pārvaldnieks, kurš šajā amatā ir vēl nepilnu gadu, neslēpj, ka iedzīvotāji nāk uz pārvaldi ar sūdzībām: sūdzas gan kaimiņš par kaimiņu, gan par bērniem, kuri skaļi uzvedas pagalmā zem logiem, gan par suni, kurš iekodis, jo palaists savā vaļā, gan par to, ka mājai jumts tek. “Jāuzklausa visi par visu,” viņš saka. Lielākā daļa problēmu pārvaldniekam ir zināma, jo pirms tam viņš bija uzņēmuma “Žiguru Namsaimnieks” vadītājs un amatu savienošanas kārtībā šo pienākumu turpina pildīt arī tagad jau piekto gadu. Aptuveni 90% gadījumu problēmas izdodas atrisināt uz vietas, bet 10% gadījumu tomēr jāgriežas novada domē, jālūdz finansējums. Visvairāk rūpju pašvaldībai sagādā dzīvojamās mājas, kur dzīvokļi nav privatizēti. Pašvaldībai šajās mājās par saviem līdzekļiem ir jāremontē gan krāsns, gan skursteņi, gan plītis, gan jumti, gan pamati. “Pusgada laikā to izdarīt nevar, te vajag gadus, lai visu izdarītu un visiem palīdzētu,” secina jaunais pārvaldnieks. Žiguros iedzīvotāji joprojām negrib maksāt par māju apsaimniekošanu aizbildinoties, - izdzīvosim kaut kā tāpat!

Pēc novada pašvaldības ieteikuma Žiguros izveidota konsultatīvā padome piecu cilvēku sastāvā, kuras mērķis ir iedzīvotāju interešu aizstāvība. Konsultatīvā padome iedzīvotāju vārdā var griezties pie pārvaldnieka ar saviem priekšlikumiem. Priekšlikumi ir, bet naudas to realizēšanai nav! “Protams, neatbalstīšu ideju par kaut kādu velo vai mototrases veidošanu ciematā, ieguldot līdzekļus tur, ja tajā pašā laikā kādai mājai nepieciešams remonts, jo tek jumts. Cita runa, ja konsultatīvā padome rakstīs projektus vai atradīs sponsorus šādas trases izveidei,” saka O.Kesks. Atšķirībā no konsultatīvās padomes produktīvākā sadarbība izveidojusies ar divām biedrībām - “Hokeja klubu”, ko vada Ainārs Miņins, un biedrību “Virica”, ko vada Valentīna Beča. Biedrības rakstītie projekti ir atbalstīti gan no novada domes deputātiem, gan fondiem, kuros tie iesniegti. Realizējot šos projektus, arī iedzīvotāji iegūs reālas, taustāmas lietas, piemēram, tiks labiekārtota pludmale - būs ģērbtuve, soliņi. Netālu no estrādes plānots izveidot ugunsкура vietu, uzstādīt tualetes.

Jautāts, vai iedzīvotāji Žiguros, piemēram, atšķiras no iedzīvotājiem Viļakā, pārvaldnieks aplicina: “Iespējams, jā, bet tas ir tikai normāli, jo katrai vietai raksturīgas savas tradīcijas. Līdz ar to arī atšķiras arī paši cilvēki.”

Rada labvēlīgu auru

INGA LUDIKOVA Žiguru pagasta pārvaldē pilda lietvedes - kasieres pienākumus. Šajā amatā 3.jūnijā viņai apritēja jau gads. “Novadā bija izsludināta pieteikšanās uz vakanto lietveža - kasiera amatu, un es arī pieteicos,” saka I.Ludikova. Viņa ir beigusi grāmatvedības - finanšu koledžu, iegūstot augstāko izglītību. Ciemata iedzīvotāji pie lietvedes - kasieres pārsvarā griežas, lai norēķinātos par komunālajiem maksājumiem - ūdeni,

kanalizāciju, arī citos jautājumos. Par patērēto siltumenerģiju maksā “Žiguru Namsaimniekā”. Strīdu vai konfliktu Ingai ar iedzīvotājiem pagaidām nav bijis. Piezvanot vai tiekoties ar Ingu, pārsteidz jaunās sievietes rāmā izturēšanās, kas pagasta pārvaldē veido labvēlīgu auru. Viņa arī izsmēloši prot atbildēt uz jebkuru jautājumu par pagasta dzīvi un pagasta cilvēkiem, ir vietējā, bet tas vien nepadara cilvēku zinošu, bet galvenokārt laipnu un mierīgu saskarē ar citiem cilvēkiem. Inga ar vīru dzīvo Žiguros, vīrs strādā Žiguru MRSā, ģimenē viņiem aug trīs bērni.

Toreiz un tagad Žiguru pagastā

Pirms diviem gadiem

Pastā bez pārmaiņām

“...Žiguros, Viļakas ielas 21. nama 1.stāvā, iekārtota pasta nodaļa, kurā gandrīz 40 gadus par priekšnieci strādā Lonija Kokoreviča. Darbs pastā viņai patīk un nekad nav bijis jānožēlo, ka jaunībā izvēlējusies tieši šādu profesiju...” (“Visu mūžu pastā”)

Pasta priekšniece LONIJA KOKOREVIČA smaidot sagaida ienācējus, tostarp arī “Vaduguns” darbiniekus. Stāsta, ka jūlijā būs jau tieši 40 gadi, kopš sāka strādāt pastā. Arī pašai gadi nākuši klāt, nevis projām skrējuši. Neliedzas, ka labprāt dotos pelnītā atpūtā nedaudz ātrāk, bet no nopelnītās pensijas tad saņems tikai daļu un arī strādāt vairāk nedrīkstēs, - tāda ir pastāvošā likumdošana. Tādēļ tuvākajā laikā Lonija darbu pastā atstāt vēl negrasās, tas viņai arī patīk. Cilvēki labprāt iegriežas vietējā pasta nodaļā, lai nomaksātu rēķinus, iegādātos sarunu kartes mobilajiem telefoniem, jaunāko presi. Vasarā lasītāju un preses abonētāju skaits gan sarūk, jo iedzīvotāji priekšroku dod citām nodarbēm. Izņēmums nav arī Žiguri. Vasarā cilvēki grib rušināties dārzos, doties makšķerēt, ogot vai vienkārši atpūsties dabā. “Uzticīgākie lasītāji - preses abonētāji un pircēji - jau paliek, bet kāds pa to vidu vasarā tomēr izkrit, kaut kur aizbrauc ciemos vai vienkārši aizmirst pasūtīt avīzi vai žurnālu,” saka Lonija. Par to, kas turpina saņemt avīzes un žurnālus un kam tos vairs nepiegādā, vislabāk zina stāstīt pastniece, bet pasta nodaļā preses izdevumus piedāvā tikai mazumtirdzniecībā. Pasta priekšniece pārcilā uz letes novietotos izdevumus un stāsta, ka tagad pēc klienta pieprasījuma ar interneta palīdzību iespējams pasūtīt jebkuru preses izdevumu, ko pasta mašīna atvedīs jau nākamajā dienā. Cilvēki labi pērk televīzijas programmu, iegādājas arī preses izdevumus krievu valodā.

Žiguros Lonija ir ienākusi no Medņevas, ģimenē abi ar vīru uzaudzinājuši divus bērnus un nu jau vecvecākus priecē četri

Pasta priekšniece. Pāris gadi, kas nākuši klāt Lonijas mūžam un darba stāžam, nav kaitējuši ne viņas izskatam, ne attieksmei pret klientiem.

mazbērni. Meita dzīvo un strādā Rīgā, bet dēls dienē robežsardzē. Iespējams, viņš varētu palikt uz dzīvi dzimtajā pusē, bet skumji, ka cilvēkiem Žiguros nav darba un viņi spiesti doties projām.

Pirms 15 gadiem

Dzīve apmetusi kūleni

“... Uz tikšanos ar “Vaduguni” Žiguros atnāca divas simpātiskas kundzītes - Ruta Macāne un Helēna Dmitrijeva. Helēna te jau kopš 1977. gada. Atnākusi pavisam jauna un bikla, baiļu pārņemta, kā viņai tajos Žiguros gan klāsies. Sirsnīgi un miļi viņu sagaidījusies toreizējā kultūras nama vadītāja Valentīna Igoveņa, ieskatījusies meitenei acīs teikdama: tad jau būsi mums čakla pašdarbniece...” (“Sirds tomēr paliek Žiguros”)

Tagad HELĒNA DMITRIJEVA ar vīru dzīvo Balvos, gaumīgi iekārtotā privātmājā, kurai pieguļ plašs pagalmā ar mazdārziņu, siltumnīcu un saimniecības ēku. Balvos viņi ieguvuši labus kaimiņus un draugus. Par mežiem, Žiguros nostrādāto un nodzīvoto laiku atgādina vien dekoratīvi koka veidojumi pagalmā un atmiņas. Par Žiguriem Helēna runā ar divējādām izjūtām - gan ar prieku, gan citādi. “Paldies valstī notikušajam reorganizācijām un valsts struktūru optimizācijām, kā arī procesiem uzņēmumu un iestāžu iekšienē, kuru rezultātā tagad ar vīru esam Balvos. Ja tas viss nebūtu piedzīvots, iespējams, mēs joprojām dzīvotu savā divistabu dzīvoklī Žiguros, ko pagājušā gadsimta 70.gadu beigās saņēmām kā jaunā speciāliste, uzsākot darbu Žiguru mežrūpsaimniecībā,” secina Helēna. Pēc Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas pabeigšanas jaunā speciāliste vēlējās strādāt lauksaimniecībā, bet viņu pēc sadales nosūtīja uz mežrūpsaimniecību, kur iecēla par galvenās grāmatvedes vietnieci. Darbā viņi iejutās ātri vien. “Lai gan mēdz teikt: kur trīs sievas, tur kašķis, kolektīvā mani uzņēma draudzīgi un arī satikām labi, kaut bijām 11 darbinieces. Tad cilvēki viens pret otru izturējās saprotoši, bija draudzīgi, tā bija pavisam cita attieksme, nevis tāda, kā tagad, kad beidzu savas darba gaitas Ziemeļaustrumu virsmežniecībā štatu samazināšanas rezultātā,” saka Helēna. Daudz labprātāk no Žiguros nodzīvotajiem gadiem viņa atceras savu darbošanos kultūras laucīnā - gan līdzdalību ansambļos un koros, pasākumu organizēšanā, kur bija kultūras nama vadītājas Valentīnas Igoveņas labā rokā. “Mums bija kolosāls vokālais ansamblis. Tajos gados mežrūpsaimniecības ministrija organizēja vokālo ansambļu skates. Mums bija sašūtas skaistas, zaļas kleitas un skatē mēs ieguvām pirmo vietu,” ar lepnumu atceras bijusī žiguriete. Savulaik Žiguros bija arī kori - gan vīru, gan sievu, gan jauktais koris. Žiguru mežrūpsaimniecības mākslinieciskās pašdarbības kolektīvi piedalījušies visos Latvijas Dziesmu un deju svētkos. Un kādas balles notikušas

Dārzā. Helēna Dmitrijeva savā dārzā, kas viņu priecē ne tikai ar ziediem, bet arī dekoratīviem koka veidojumiem, piemēram, no ābeles saknēm veidotu bruņurupuci.

Meža darbinieku dienā! Jauki, ka tagadējais MRS direktors Pēteris Kuzmans pirms pāris gadiem iedomājies sarīkot Meža darbinieku dienai veltītu pasākumu, uzaicinot visus tagadējos un bijušos darbiniekus.

Arī Balvos Helēnu aicinājuši dziedāt korī, bet viņa nevar saņemties, jo visam, ko vēlas izdarīt, pietrūkst laika. Balss viņai ir skanīga! Krustdēls, kurš nesen ciemojies pie viņiem sakarā ar ģimenes svinībām - Helēna atzīmēja 60 gadu jubileju, vīrs - 65, un abiem vēl bija sudrabkāzu jubileja, teicis: “Tev balss kā suitu sievām!” Taču, ja uzņemas dziedāt korī vai ansambli, jāreķinās arī ar to, ka regulāri jāapmeklē mēģinājumi, pasākumi. “Brīnos par tiem pensionāriem, kuri saka, ka viņiem nav ko darīt. Es nespēju izlasīt visus žurnālus, tad vēl jāapciemo radi, draugi, jāaizbrauc uz Rīgu, jāpaspējam uzturēt kārtībā māja, dārzs. Esmu ticīgs cilvēks, man patīk apmeklēt baznīcas, it sevišķi skaistākās no tām, lai izbaudītu arī arhitektūru,” Helēna atklāj savu ikdieni. Jāpiebilst, ka viņa ir arī “Vaduguns” lasītāja un abonente kopš 1977.gada un gribētu kādreiz tikties ar citiem abonentiem, kuri avīzi abonē bez pārtraukuma jau vairāk nekā trīs gadu desmitus.

Pirms diviem gadiem

Atraitnis, turklāt ar zirgu!

“...Kādreiz Žiguros bija daudz lopu - gan ragulopu, gan siklopu. Govis bija gandrīz katrā privātmājā. Tagad varu saskaitīt labi, ja četras govīs, par siklopiem man informācijas nav, bet zinu, ka ir divi zirgi...” (No sarunas ar pagasta pārvaldnieci)

Žiguru pagasta pārvaldē zina teikt, ka zirgu tur JĀNIS DUBKEVIČS-KLIMOVĪČS, kurš dzīvo Liepnas ielā. Viņu satiekam mājās. Jānis pastāsta, ka ir jau pensionārs, turklāt drīz būs trīs gadi, kopš kļuvis atraitnis. Dzīvo viens pats, jo pieci bērni - gan trīs no sievas pirmās laulības, gan divi viņu abu - dzīvo un strādā citur. Jānis Cēsu arodskolā kādreiz izmācījies par galdnieku, strādājis rūpkombinātā Viļākā, bet pārejo darba mūžu aizvadījis Žiguros. Pie zirga ticis mantojuma ceļā, kad vecāki dalīja mantu trim meitām un diviem dēliem. Māsa un brālis no zirga atteikušies par labu Jānim. “To zirgu vecāki nopirka no čigāna, kad ķēvītei bija nepilni desmit gadi, tagad būs jau 30,” Jānis zina stāstīt. Viņš pajoko, ka sievai dzimšanas diena bija 5.oktobrī, bet ķēvītei - dienu vēlāk. Kad otrā dienā pēc dzimšanas dienas pie sievas vēl sanāca ciemiņi, Jānis teica: “Tagad man jāiet pie savas draudzenes Maijas!” Zirdziņu viņš tur kaimiņa kūtī, jo pašam tik lielas kūts nav, ir tikai maziņa, kur tur sivēnus. Kaimiņam pret to nav iebildumu, tāpat kaimiņi un paziņas izlīdz ar zāli un sienu, bet Jānis savukārt palīdz viņiem apstrādāt mazdārziņus. Cik kurš par šo darbu samaksā, tik arī labi. Dažai labai pensionārei to izdara par paldies, jo

Zirgs un saimnieks. Jānis izrāda savu draudzeni, kurai krietna gadu nasta plecos. Ar zirgu tagad neviens negrib ņemties, priekšroku dod tehnikai.

mazdārziņš viņai ir labākās zāles. Kā lai nepalīdz! Dienā, kad satikāmies, Jānis kādam kaimiņam jau bija izvagojis kartupeļus. Izrādīja zirglietas, kas saglabātas labā kārtībā. Pēc Jāņa aprēķiniem Žiguros ir četri zirgi - viņam un vēl diviem saimniekiem, no kuriem viens uz Žiguriem atnācis nesen. Govs gan esot viena, un tā pieder Anitai Elksnītei.

Pirms septiņiem gadiem

Darbā apritējušas apaļas jubilejas

“... Ar klasesbiedriem tiekamies skolas jubilejās, kā arī ikdienā. Klasesbiedru tikšanās vienmēr ir patīkamas, jo tās atsauc atmiņā skolas gadus, liek atcerēties interesantus notikumus...” (“Savus gadus vairs neskaīta”)

IJA KRILOVA joprojām ir mūzikas un deju skolotāja Žiguru pamatskolā. Tāpat kā pirms septiņiem gadiem, kad “Vaduguns” viņu intervēja par tēmu “Es un mani klasesbiedri”, atzīst, - ar klasesbiedriem sen nav tikusies, bet lielākā daļa no viņiem dzīvo Žiguros, tādēļ tikties iznāk ikdienā. Ijas dzīves pieredze liecina, ka lielākais atbalsts mūsdienās tomēr ir ģimene, lai arī cik labi un tuvi draugi nebūtu. Arī skolā, starp viņas klases skolēniem, ir sirsnīgas draudzības. Cik tās būs noturīgas, rādīs dzīve. Viņas klases skolēni ir atsaucīgi un saprotoši, atbalsta viens otru. Skolotājas darbā Žiguros Ijai apritējuši jau 25 gadi, bet Mežvidu pamatskolā - 10. Žēl, ka skolu šogad slēdz un Ijas skolēni no Vecumiem dosies uz citu skolu. Šogad lielie skolu jaunatnes pasākumi - festivāls “Latvju bērni danci veda” Balvos un novada festivāls Viļākā ir aizvadīti, taču atslodze nebūs liela - priekšā vasara ar pasākumiem, kur jāpiedalās kultūras nama pašdarbniekiem, ar vasaras dārza darbiem, ogošanu. Žiguru pamatskolā skolotāja vada vairākus skolēnu vokālos ansambļus, divus tautas deju kolektīvus, ritmikas grupu. Ija atzīst, ka kultūra viņai ir dvēseles lieta, tāpēc labprāt piekritusi stādāt arī kultūras namā, kad pirms trim gadiem viņai to piedāvāja. Kultūras namā viņa vada pirmsskolas bērnu deju kolektīvu, vidējās paaudzes meitu deju kolektīvu un dāmu deju kopu “Alianse”.

Skolotāja. Ija Krilova ir mūzikas un deju skolotāja. Gadiem ejot, viņa nav zaudējusi dzīvesprieku, jo kultūra ir viņas sirdslieta.

Pirms 15 gadiem

Kur palika rotaļlietas?

“...Par neatkārtojamu atradumu var uzskatīt Helēnas Šķetikas prāvo rotaļlietu kolekciju, kurā varētu būt ap 200 rotaļlietu - lelles, lāči, zaķi, kaķi, ziloņi un citi dzīvnieki, bet neviena briesmoņa. Ar Helēnu kā ar mazu bērnu - nevienā pilsētā viņa rotaļlietu veikalam nevarot paiet garām...” (“Helēna un viņas 200 rotaļlietas”)

Pirms 15 gadiem “Vaduguns” viesojās pierobežā, mājās, kuru saimniece, sieviete jau cienijamos gados, krāja rotaļlietas. Tos viņai bija vairāk nekā divi simti. Kas notika ar rotaļlietām un kur tās palika?

Pēc tik daudz gadiem izdevās sameklēt HELĒNAS ŠĶETIKAS mazmeitu Ilutu. Viņa pastāstīja, ka vecmamma pirms trim gadiem ir aizgājusi mūžībā 87 gadu vecumā, līdzīgu paņēmot lellīti, ko viņa, vēl dzīva esot, saukusi par mirstamo lellīti, tā viņai bijusi mīļākā no rotaļlietām. Arī daļu citu rotaļlietu vecmamma paņēmusi līdzīgu viņasaulē. Iluta stāsta: “Pēdējo gadu vecmamma atradās aprūpē pie manas mammas, jo bija ļoti slima, un viņas mājiņa laukos, pierobežā, stāvēja tukša. Tur arī atradās rotaļlietas, kas neapkurinātā telpā piesūcās ar mitrumu,

noputēja, arī peles izmantoja gadījumā, ka mājās nedzīvo cilvēks, un apskādēja tās. Kad vecmamma nomira, tur vairs nebija, ko kādam atdāvināt vai atdot. Vecmammai bija arī ļoti daudz mākslīgo ziedu - tos, tāpat kā daļu rotaļlietu, pēc viņas nāves izmāzģāju un bērnu dienā kopā ar aizgājēju guldījām kapā. Pārējo sadedzinājām.” Ar vecmammās nāvi saistīts arī vēl kāds traģisks notikums. Otrā dienā, kad māte nomirusi, pašnāvību nošaujoties izdarījis arī viņas dēls, Ilutas mātes brālis. Viņa saka: “Vienā dienā bērējām vecmammu, otrā - onkuli, jo sakarā ar pašnāvību bija uzsākta krimināllieta un notika medicīniskā ekspertīze. Onkuļa liķi policijai burtiski izlūdzāmies, lai varam apbērtēt ātrāk, lai radiem burtiski pēc dažām dienām vai nedēļas atkal nav jābrauc uz jaunām bērēm.”

Tomēr šajā stāstā viss nav tik skumjās un nu jau aizmirstības putekļiem klāts. Helēnai Šķetikai ir mazbērni, aug mazmazbērni, un viņas piemiņa ir iemūžināta Rimanta Ziedoņa grāmatas “Austrumu robeža” 228.-229. lappusē, kur ir arī stāsts par viņas rotaļlietu kolekciju.

Pirms 10 gadiem

Izaugusi gudra meitene

“...Žiguros, Upes ielā, dzīvo trīs paaudžu sievietes: vecmamma Leontīna, meita Ņina un mazmeita Valērija. Ņina priecājas, ka mazā Valērija aug ar savu raksturu - ir nosvērta, mierīga, rātina. Valērijai ir solītis pāri gadam un viņa jau prot skatīties tik gudru un vērtējošu skatienu. Rudenī viņa dosies uz bērnu dārzu, lai sadraudzētos ar citiem bērniem...” (“Jaunākā Bukovska”)

Žiguru pamatskolas skolniece VALĒRIJA BUKOVSKA bauda vasaras brīvdienas. Viņa tās ir godam nopelnījusi ar labām sekmēm mācībās un labu uzvedību. Par to liecina gan meitenes liecība, gan vairāki pateicības raksti.

Žiguros, Upes ielas, privātmājā joprojām dzīvo trīs paaudžu sievietes - mazmeita, mamma un vecmamma. Vecmamma ir tikusi pie smagākas gadu nastas plecos, bet mazmeitiņa no mazulītes, kurai bija solītis pāra gadiņam, nu kļuvusi par 11,5 gadus vecu pusaudzi, kura pabeigusi Žiguru pamatskolas 5.klasi. Mamma ar lepnumu rāda meitas liecību un vairākus pateicības rakstus, ko meitene saņēmusi, mācību gadu noslēdzot. Valērijai padodas mājturība, vizuālā māksla, literatūra, arī citos priekšmetos sekmes nav sliktas un skolas rīkotajā konkursā par labāko liecību viņai ir 7,27 balles. Valērija mācās arī mūzikas skolas vijoles klasē, dzied kultūras nama ansambli “Čiekuri” un mūzikas skolas vokālajā ansambli. Meitene piedalās dažādos pasākumos.

Savu nelielo saimniecību Upes ielas mājas iedzīvotājas uztur saviem spēkiem, aprūšinot gan dārziņu, gan audzējot mājputnus - zosis un tītarus, no kuru olām Ņina cep garšīgu, dzeltenu torti.

Labniece. Valērija Bukovska ar saņemtajiem pateicības rakstiem, kas saņemti par sasniegumiem mācībās, kā arī skolas rīkotajā konkursā “Labākā liecība”. Tāpat Valērija ar panākumiem piedalījies zīmējumu konkursā “Labiedarbi.lv”.

Dienvidos augļiem - plānāka miziņa

“... Latvija viņai sagādājusi daudz pārsteigumu. Uzbekijā nav ne mežu, ne sēņu, aug tikai melones un vīnogas. Viņa runā un raksta latviski, sakot, ka nemaz tik grūta šī valoda nav. Savu māti, smagi slimu, viņa atveda no Uzbekijas, lai apglabātu Viļakas kapos...” (“Latvija viņai iepatikās uzreiz”)

Agrāk ĻUBOVA BUKOVSKA strādāja, bet piecus gadus ir bezdarbniece, strādā algotos sabiedrisko darbus un saņem pabalstu. Saka, ka tagad varot iztikt, - pašvaldība apmaksā zāļu, malkas iegādi, arī pensija teju degungalā. Agrāk bijis daudz grūtāk. Kad klājas pavisam grūti, tad

palīdzot mirušā vīra radi. Bet vīrs Ļubai nomira pirms 15 gadiem, dienu pirms Jāņiem. Bez vīra grūti, - Ļuba neslēpj. Ja kaut kas salūst vai saplīst, virieša rokas nepieciešamas, jo mājā, kurā viņa dzīvo, vai visas sievas palikušas atraitnes. To, ka savulaik apprecējusies un palikusi Latvijā, viņa nenozēlo, jo arī Uzbekijā, kur viņa dzīvoja, tagad neklājas viegli, katrs cīnās par izdzīvošanu, kā māc. Reizēm Ļubai piezvana draudzene un pastāsta, ka viņa ar vīru iztieks no savas saimniecības, pārdodot to, ko izaudzē, - viņi pārdošanai audzē mandeles. “Gan izgrozīsies,” saka Ļuba par uzbekiem, kuri mākot tirgoties, un jau tad, ja kādam vīram bija vairākas sievas, visas staigāja ar zeltlietām - gredzeniem, auskariem, zelta zobiem mutē. Ļubai tēvs bija uzbeks, bet māte - krieviete no Novgorodas. Agrāk Ļuba dzīvoja Fergānas ielejā, kur bija liela zīda rūpnīca, tur auda zīda audumus dažādām vajadzībām. Rūpnīcas teritorija bija ļoti liela, tajā auga daudz rožu, bet kalnos bija atpūtas bāze, kur bija ļoti skaisti, bet tagad rūpnīca nestrādā. “Dienvidu augļus tagad tirgo arī Latvijā, taču dienvidos tiem ir plānāka miziņa, sevišķi vīnogām, nekā tām, ko tagad pārdod Latvijā,” secina sieviete. Atgriezies Uzbekistānā viņa nevēlas, tur nekas nesaista. Vienīgais, ko viņa vēlētos, - ja būtu iespēja vēl kaut reizi aizlidot uz turieni un redzēt, kā tur izskatās tagad.

Apsveicam!

Uzdāvina dāvanu sev un bērniem

Tētis - tur, mamma – tur, un pa vidu es. Kā lai salimē kopā šīs pusītes? Nu tas ir noticis! 1.jūnijā, Starptautiskajā bērnu aizsardzības dienā, Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļā aizsākta jauna tradīcija reģistrēt laulību pāriem, kuriem ir kopīgi bērni.

Novada dzimtsarakstu nodaļas vadītāja Svetlana Romanovska skaidro, ka doma par akciju radās, gadu no gada redzot satraucošo tendenci Balvu novadā. Kopš novada izveidošanas 2009.gadā, dzimtsarakstu nodaļā reģistrēti 620 mazuļi, no kuriem tikai 278 (!) piedzimuši likumīgā laulībā. "Ir pamats satraukumam, jo arvien straujāk zaudējam pašu galveno pamatvērtību – ģimeni. Bezmaksas laulību ceremonijas mūspuses cilvēkiem nolēmām piedāvāt 1.jūnijā, Starptautiskajā bērnu aizsardzības dienā, kas ir īpašs datums arī vēl kāda cita iemesla dēļ. Zīmīgi, ka tieši šajā datumā pirms 30 gadiem notika pirmā laulību ceremonija jaunuzceltajā Balvu Ģimenes rituālu namā," teic S.Romanovska. Viņa priecājas, ka gadā sākumā izsludinātā akcija guvusi atsaucību un 1.jūnijā Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļā laulību reģistrēja septiņi pāri. Tagad viņu bērni var dzīvot likumīgā laulībā," apliecina S.Romanovska. Viņa atklāj, ka jaundibināto tradīciju noteikti turpinās arī turpmākajos gados 1.jūnijā, neatkarīgi no tā, kura nedēļas diena tā būs.

Rūgts!
1.jūniju par savu kāzu dienu turpmāk varēs saukt arī balvenieši Aleksandrs Vasiljevs un Ivanna Telegija.

Tagad labi padarīta darba sajūta. Viens otram "jā" vārdu šajā dienā teica balvenieši Ilze Petrova un Edgars Štekels. Abi kopā ir diezgan ilgi – sešus gadus. "Jau sen to gribējām izdarīt, bet kaut kā visu laiku atlikām, un nu beidzot viss ir tā, kā tam jābūt – tagad mums visiem ir vienāds uzvārds. Paldies jāsaka arī radiem, kuri ik pa laikam uz to mudināja. Tiem, kuri vēl domā, vai ir vērts, iesaku to noteikti izdarīt. Dzīvē ik pa laikam ir lietas, ko it kā vajag izdarīt, bet var arī atlikt. Un tā vienmēr atrodas kāds cits, svarīgāks darbs, bet neizdarītā darba sajūta nepazūd. Tad nu šobrīd savas sajūtas varam raksturot kā pēc ilgi atlikta, bet labi padarīta darba," savu prieku neslēpj jaunlaulātie.

Tas bija tā vērts! 1.jūnijā Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļā gredzenus mija arī baltinavieši Astrīda Logina un Aleksejs Osipovs. "Tā kā šī akcija sakrīt arī ar Starptautisko bērnu aizsardzības dienu, nodomājām - ļoti piemērots laiks laulībām, un pieteicāties," par izvēlēto kāzu datumu stāsta Astrīda. Viņa ar vīru priecājas par skaisto laulību ceremoniju un pacilājošajām sajūtām, kas pārņēma pēc tam, vēlreiz apliecinot - tas bija tā vērts!

Apdomājās un nolēma pieteikties. Starptautiskajā bērnu aizsardzības dienā par vīru un sievu kļuva arī vectilžēnieši Tatjana Trahnova un Ivans Prusakovs. Viņi stāsta: "Braucām uz dzimtsarakstu nodaļu reģistrēt puiku tēva uzvārdā, un mums piedāvāja piedalīties šajā akcijā. Nedaudz apdomājuši šo priekšlikumu, drīz vien pieteicāmies laulību ceremonijai."

Lai arī kāzu diena pagāja bez lieliem viesu pūļiem un plašām svinībām, jaunlaulātie atzīst, ka ceremonija bija ļoti jauka un sirsnīga. "Dzimtsarakstu nodaļā bijām tikai ar lieciniekiem, taču tas netraucēja mums justies īpaši. Tā bija skaista diena," secina Tatjana un Ivans.

Viļakas novadā

Koncertu sniedz pussimts ģitāristu

29.maija vakarā Viļakas kultūras namā un Šķilbēnu pagasta kultūras centrā "Rekova" notika Šķilbēnu Iniciatīvu centra "Zvaniņi" un Viļakas kultūras nama ģitāristu koncerti.

Jau trešo gadu ģitārspēles skolotājs Vilis Cibulis organizē lielos ģitāristu koncertus, lai sabiedrībai būtu iespējams redzēt un dzirdēt, ko ir iemācījušies jaunieši, apmeklējot ģitārspēles pulciņus. Koncerti notiek divas reizes gadā - pirmais uz Vasarsvētkiem, otrs - uz Ziemassvētkiem.

Šogad koncertā piedalījās 50 ģitāristi, kuri muzicē dažādās vecuma grupās - vecākajā, vidējā un jaunākajā. Vilis Cibulis mierināja koncerta apmeklētājus, lai nenosoda, ka visas dziesmas nespēlē visi ģitāristi. Katrs spēlē tikai to, ko patiešām prot labi. "Esam iemācījušies vairāk nekā parādīt koncertā, bet nedaudz pietrūkst laika, lai visi apgūtu visu," piebilda V.Cibulis. Koncertos Viļakā un Rekovā solo dziedāja Rainelda Zondaka, Normunds Orlovs, Jeļizaveta Sovetova un Ilmārs Serds. Sologitāristi koncertā bija Sabīne Koniševa, Mikus Maksimovs un Dāvis Serds. Šogad 12.klasi beidz 8 ģitāristi. Vilis Cibulis stāsta, ka jaunieši solot atnākt un uzspēlēt arī pēc skolas beigšanas. Tomēr, zinot visu aizņemību un straujo laika ritējumu, viņš strādā pie jaunās paaudzes audzināšanas. Koncertā Rekovā uzstājās arī seši jauni

Foto - V.Zeltkalne

Varbūt Ģitāristu ciems? Tagad modē veidot tematiskos ciemus, tāpēc Šķilbēnu pagasta Rekovas ciemam ir visi priekšnosacījumi, lai tas izveidotos par Ģitāristu ciemu. Un kāpēc gan nē, ja ir gan ģitāristi, gan klausītāji?

ģitāristi: Dairis, Daniels, Rinalds, Marks, Igors un Kristiāns. Jaunie puīši iemīļojuši ģitārspēli un ar lielu entuziasmu koncertā spēlēja "Asaru krelles", "Meitene zeltene" un popūriju, ko veidoja grupas "Prāta Vētra" dziesma "Lidmašīnas" un Raimonda Paula "Rudens lapa".

Lai kļūtu par sologitāristu, nedaudz jābūt Dieva dotam talantam, bet ļoti daudz jāiegulda darbs, jāgrib spēlēt vēl un vēl vienu un to pašu līdz brīdim, kad izdodas un skan pavisam labi. Sabīne, Mikus un Dāvis pārsteidza koncerta apmeklētājus - viņi nospēlēja

slavenā franču šansonu un popdziesmu izpildītāja Džo Dasēna (Joe Dassin) dziesmu. Pat Rekovā kaut uz mirkli bija iespējams sajust Parīzes romantiku un šarmanto franču garu!

"Koncerta prieks kompensē laika trūkumu un nepaspētās lietas! Man ir paklausīgi skolnieki. Ģitāristu pulciņus apmeklē bērni un jaunieši, kuri tiešām grib iemācīties spēlēt ģitāru. Viņi nāk paši, neviens viņiem neliek to darīt. Paldies visiem ģitāristiem un vecākiem!" saka Vilis Cibulis.

V. Zeltkalne

Sports

Dodas uz "Rīgas Sporta nakti"

30.maijā Rīgā norisinājās "Rīgas Sporta nakts". Kronvalda parkā bija organizēts Latvijas ceturtais kausa posms svarbumbu celšanā garajā ciklā un Baltijas čempionāts garajā ciklā, kurā piedalījās arī Rugāju novada sportisti.

"Rīgas Sporta nakti" varēja iepazīties ar dažādiem sporta veidiem, izmēģināt tos, vingrot, vērot dažādus sporta veidu paraugdemonstrējumus, dejojot zibakcijā, piedalīties pirmajā piedzīvojumu skrējienā, airēt Rīgas kanālā un darīt daudz ko citu. "Rīgas Sporta nakti" uzstādīja jaunu Latvijas rekordu - lielākajā zibakcijā vienlaikus piedalījās aptuveni 400 cilvēki. Uz šīm sacensībām devās arī Rugāju Sporta centra sportisti, lai cīnītos par vietām Latvijas kausa posmā un Latvijas izlases sastāvā Baltijas čempionātā.

REZULTĀTI LATVIJAS KAUSA 4. POSMĀ:

Vīriešu grupa

Ainārs Dokāns - 1.vieta svara kat. 68 kg
Sergejs Arbuzovs - 3.vieta svara kat. 68 kg
Jānis Dokāns - 1.vieta svara kat. 73 kg

Sieviešu grupa

Sanita Pastare - 2.vieta svara kat. virs 68 kg

Junioru grupa

Dāvis Jermacāns - 1.vieta svara kat. 78 kg
Nauris Jermacāns - 3.vieta svara kat. 85kg
Sanita Pastare - 1.vieta svara kat. virs 68kg

Jauniešu grupa

Mareks Sivakovs - 2.vieta svara kat. 63kg
Aigars Verjanovs - 4.vieta svara kat. 68kg

Foto - no personīgā arhīva

Atgriežas ar gandarījuma sajūtu. Rugāju Sporta centra svarbumbu cēlāji no "Rīgas Sporta nakts" atgriezās ar uzvarām un gandarījuma sajūtu, jo bija palīdzējuši Latvijai izcīnīt 1.vietu Baltijas valstu vidū.

Edgars Prancāns - 4.vietas svara kat. 73kg

Rinalds Puriņš - 2.vieta svara kat. 85 kg

Elvijs Koniševs - 1.vieta svara kat. 85kg

Rugāju Sporta centra jaunieši stafetē ieguva 1.vietu un kopvērtējumā - 3.vietu, bet vīriešu komanda kopvērtējumā ieguva 3.vietu.

BALTIJAS ČEMPIONĀTA REZULTĀTI:

Ainārs Dokāns - 1.vieta svara kat. 68kg

Jānis Dokāns - 1.vieta svara kat. 73kg

Jaunieši

Elvijs Koniševs - 1.vieta svara kat. 85kg

Dāvis Jermacāns - 1.vieta svara kat. 78kg

Baltijas čempionātā vīriešiem norisinājās arī stafete. Tajā Latvijas komanda ieguva 1.vietu, stafetes sastāvā bija arī Jānis Dokāns. Kopvērtējumā Baltijas čempionātā Latvijai - 1.vieta, Lietuvai - 2.vieta, Igaunijai - 3.vieta.

Viļakas novada domē

29. maija sēdes lēmumi

Apstiprina grozījumus

Apstiprināja grozījumus Viļakas novada pašvaldības 2014.gada budžetā. Pamatbudžeta ieņēmumus palielinās par 29 361 eiro, bet pamatbudžeta izdevumus palielinās par 20 366 eiro. Pamatbudžeta naudas atlikums perioda beigās - 41693 eiro.

Piešķir profesionālās darbības kvalitātes pakāpes

Piešķir pedagogu profesionālās darbības 4. kvalitātes pakāpi Viļakas novada izglītības iestāžu pedagogiem: Ainaī Cibulei - Rekovas vidusskolas skolotājai; Ainaī Golubevai - Rekovas vidusskolas skolotājai; Ivitai Slišānei - Rekovas vidusskolas skolotājai; Ilzei Saidānei - Rekovas vidusskolas skolotājai; Līgai Leitenai - Viļakas Valsts ģimnāzijas skolotājai; Inetai Lindenbergai - Viļakas Valsts ģimnāzijas skolotājai; Rasmai Vilkašai - Viļakas Valsts ģimnāzijas skolotājai; Inesei Rēvaldei - Viļakas pamatskolas skolotājai; Inītai Raginskai - Viduču pamatskolas skolotājai; Lilitai Šaicānei - Viduču pamatskolas skolotājai; Ēvaldam Vancānam - Viļakas novada Bērnu un jaunatnes sporta skolas trenerim; Sandrai Bukšai - Upītes pamatskolas skolotājai; Svetlanai Bukovskai - Upītes pamatskolas skolotājai; Daigai Elksnītei - Žiguru pirmskolas izglītības iestādes "Lācītis" skolotājai; Elītai Logīnai - Viļakas pirmsskolas izglītības iestādes skolotājai.

Slēgs vienošanos par nekustamajiem īpašumiem

Slēgs vienošanos ar Valsts meža dienestu par nekustamā īpašuma, kas sastāv no zemes vienības 0,1028 ha platībā un uz tās esošo divu būvju Parka ielā 2a, Žiguros, kā arī nekustamā īpašuma, kas sastāv no zemes vienības 0,6567 ha platībā un uz tās esošo divu būvju - administratīvā ēka un šķūnis Parka ielā 42, Viļakā, apsaimniekošanu uz laiku līdz atsavināšanas procesa pabeigšanai. Pirmo minēto nekustamo īpašumu nodos lietošanā Žiguru pagasta pārvaldei, bet otro - Viļakas Jauniešu iniciatīvu centram.

Lemj par ilgtermiņa aizņēmumu

Ņems ilgtermiņa aizņēmumu no Valsts kases 169 000 eiro Viļakas pilsētas ielu un ietvju rekonstrukcijai. Aizņēmuma izņemšanas laika grafiks būs šī gada jūlijs. Aizņēmuma atmaksu garantēs ar Viļakas novada pašvaldības budžetu. Aizņēmuma atmaksu veiks, sākot ar nākamā gada 1.janvāri.

Atsavina sabiedrības mantu

Atļāva sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Viļakas namsaimnieks" atsavināt kustamo mantu - traktoru JUMZ-6AL.

Piešķir nosaukumu

Piešķir nosaukumu "Sosnīcas" zemes īpašumam, kas sastāv no diviem zemes gabaliem 9,49 ha platībā Susāju pagastā un 0,62 ha platībā Žiguru pagastā. Deputāts Aldis Pušpurs gan iebilda, ka ar šādu nosaukumu novadā jau ir ciems, taču Valsts zemes dienests atļāvu jau ir devis.

Sadala īpašumu un nosaka lietošanas mērķi

Sadalīja nekustamo īpašumu "Skandīnes rutki" Medņevas pagastā, kas sastāv no divām zemes vienībām, atdalot no tā zemes vienību 4,11 ha platībā. Piešķir atdalītajai zemes vienībai nosaukumu "Zaļupītes" un noteica atdalītajai zemes vienībai lietošanas mērķi - zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir mežsaimniecība. Noteica paliekošajai īpašuma daļai, kas sastāv no zemes vienības 3,59 ha platībā, lietošanas mērķi - zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir mežsaimniecība.

Slēgs zemes nomas līgumu

Slēgs zemes nomas līgumu ar Ruslanu Serdu par zemes vienības 1,9 ha platībā nomu uz 30 gadiem ar lietošanas mērķi - zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir lauksaimniecība. Zemes gabala nomas maksu gadā noteica 1,5% apmērā no zemes kadastrālās vērtības. Nomnieks papildus nomas maksai iznomātājam maksās normatīvajos aktos noteiktos nodokļus, tajā skaitā PVN.

Slēgs īres līgumu

Slēgs dzīvokļa īres līgumu ar Gintu Locāni par dzīvokļa Kultūras ielā 3a, platība 44 m², kas atrodas Žiguros, īri. Šo līgumu jānoslēdz mēneša laikā no lēmuma pieņemšanas dienas.

Jaunākie žurnālu numuri

Dari Pats

☞ Daiņa Lēgenberga pašdarinātie darbgaldi. *Jelgavas novada Sesavas pusē saimnieko Dainis Lēgenbergs -metinātājs, kas aizrāvēis ar galdniecību. Un tik nopietni, ka kļuvis par vienu no profesionālākajiem koka lietu ražotājiem Latvijā.*

☞ Koka dēļu terase ar īpašu rakstu. *Tradicionāli terases dēļus klāj paralēlās rindās, bet piedāvājam, kur dēļi savienoti pa diagonāli - izsmalcināts akcents dārza dizainā.*

☞ Brugējam pagalmu. *Vasara ir labākais laiks bruģēšanas darbiem. Lasiet, kā ieklāt diagonālu akmeņu segumu, kā izbruģēt lokveida ceļiņu, kā izveidot glītu ierāmējumu pa perimetru un arī stilizētu paklāju no dažāda izmēra betona plātnēm.*

☞ Kamīns dārzā: vienkāršs un efektīvs. *Kamīna izejmateriāls – aprūsējušas dzelzs plāksnes, ko samontē kopā ar dzelzs vītņstieņu palīdzību.*

☞ Basketbola grozs. *Latvija ir basketbola lielvalsts. Nu, vismaz vasarā. Basketbola grozs pagalmā ar regulējamu statīva augstumu sniegs sportisku izklaidi gan lieliem, gan maziem.*

☞ Zāliena apmales. *Kā izveidot neuzkrītošu un funkcionālu betona bloku apmali.*

☞ Lūgtum ienākt! *Vārtiņi ir mājas priekšpostenis. Viegļu un elegantu vārtiņu konstrukcija angļu stilā. Konstrukciju papildina arī pergola virs vārtiņiem, kas vienas vasaras laikā apaug ar vītņaugiem un sniegs patīkamu pavēni nesteidzīgai sarunai ar kaimiņu vai pastnieku.*

☞ 25 mm stieņu sistēmas. *Furnitūras ražotāji ir radījuši īstenu bērnu konstruktoru pieaugušajiem, kas vēlas labiekārtot mājokli.*

Ilustrētā Junioriem

☞ Cilvēka draugs zirgs! *Pieradināts jau 3000 gadu pirms mūsu ēras.*

☞ Fotostāstā: ātrākie auto pasaulē.

☞ Ko var izdrukāt 3D printeris.

☞ Kur atrodas informācijas krātuve?

☞ Padomi jaunajam makšķerniekam.

☞ Seno ļaužu meistardarbs Āraišu ezerpils.

☞ Kur dabūt veselīgu pērienu? *Pirtiņā!*

☞ Māksla no atkritumiem.

☞ Peldtērpu un peldēšanās senā mode.

☞ Vietas, ko apceļot Igaunijā un Lietuvā.

☞ Briesmonis Frankenšteins.

Dārza Pasaule

☞ Kolekcijas puķe - peonija. *Pārsteidzoši interesantas jaunās šķīmes.*

☞ Ciemos pie Olermuižas saimniekiem Ievas un Kārļa Zemīšiem. *Viņi pret dabas un cilvēku radīto skaistumu izturas ar īpaši smalku, izjustu pietāti. Var tikai mācīties!*

☞ Dizains. *Vīteņu un klūgu pinumi dārzā.*

☞ Neparasti Latvijā: meksikāņu estragons. *Pikants un gana glīts.*

☞ Augi grib padzerties. *Kad un cik daudz jāaplej katrs dārzā augošais dārzenis - tā ir vesela māksla!*

☞ Saruna ar ainavu arhitekti Anitu Neilandi. *Viņa ir ne tikai Ventspili padarījusi skaistu, bet ir arī Latvijas dārzu un apstādījumu plānotāju autoritāte.*

☞ Knifi, kas jāzina, lai siltumnīcā izaugtu baklažāni.

☞ Kā un cik daudz apgrieziet persiku?

☞ Ko stādīt, ja dārzā ir augsts gruntsūdens?

☞ Kā veidot paprikas krūmu?

☞ Kā izaudzēt jaunas rozes no spraudņiem?

☞ Ko miglot pret kaitēkļiem, kas uzmetušies uz ābelēm, ķiršiem, rozēm un kāpostiem?

☞ "Dārza Pasaules" pielikums "Tavi Dārza Palīgi: darbarīki, tehnika".

Prātnieks

5. kārtā

Šajā gadā konkursa "Prātnieks" minētājiem atbildes būs jāmeklē daiļliteratūrā. Pie Jums reizi mēnesī dosies kāds rakstnieks, kāds romāns vai kāds literārais tēls. Atbildes uz konkursa jautājumiem gaidīsim līdz nākamā mēneša pirmajam datumam Balvu Centrālās bibliotēkas pieaugušo abonementā. Veiksmi minētājiem!

Jūnijs ir dzejnieces un žurnālistes ANNAS RANCĀNES jubilejas mēnesis. Cik labi pazīstat viņas literāro darbību?

1. Cik dzejoļu krājumi A. Rancānei iznākuši?
2. Kuram dzejoļu krājumam ir divi vāki un divi nosaukumi, kādi tie ir?
3. Latviešu dzejnieku dzejoļi par mājām apkopoti dzejoļu krājumā "Māju svētība". Kāda saistība Annai Rancānei ir ar šo krājumu?
4. Latgaliešu neoficiālās himnas vārdu autore ir Anna Rancāne un mūzikas autors E.Karūdzniks. Kā sauc šo dziesmu?
5. Desmit gadi kopā ar IMPRO, dzejniecei vadot ekskursijas pa Latgali, ir noslēgušies ar grāmatas izdošanu. Kā sauc šo grāmatu?
6. Kā žurnāliste dzejniece darbojas vairākos sabiedriskajos medijos. Nosauciet tos!
7. Anna Rancāne ir uzrakstījusi vairākus scenārijus un izmēģinājusi spēkus dramaturģijā. Literatūras almanahā "Olūts" publicēta viņas dramatiska mistērija 6 ainās. Kāds ir šīs lugas nosaukums?

4. kārtas atbildes

1. Dziesmas "Brūnacīte", "Dzeltenie bērzi" un "Sveicīnsmōtei".
2. Trīsdesmito gadu beigās uz Latgali skatīties braukuši pat ekskursanti, kurus Jāņa tēvs saucis par "ekskursātājiem", jo viņi, apkārt staigādami un Latgali kā eksotiku tuvplānā ieraudzīt gribēdami, izbradājuši pļavas un labības laukus.
3. Divi dažādi pulksteņa laiki, pēc kādiem lielākoties ir ritējusi Jāņa Klīdzēja dzīve, jo, fiziski atrodoties Amerikā, rakstnieka domas bieži vien bija saistītas ar Latviju.
4. Stāstu un noveļu krājums "Grēks uz pusēm".

5. Pirmo publikāciju par J.Klīdzēju pēckara Latvijā uzrakstījis Andris Vējāns.
  6. a) Latvijas kinobalva "Lielais Kristaps" 1991.g.;
b) galvenā balva "Grand Prix" Sanremo autorfilmu festivālā 1992.g.;
c) galvenā balva Maskavas kinofestivālā "Otrā pirmizrāde" un skatītāju simpātiju balva 1993.g.;
d) otro godalgu Starptautiskā Čikāgas bērnu filmu festivālā;
e) starptautiskā bērnu filmu festivālā Maskavā kristīgās žūrijas balva;
f) Vatikāna prēmija "Beato Angelico L' Europa" 2000.g.
- Pareizas atbildes iesūtījuši:** J.Usāns, A.Mičule, A.Slišāns, O.Zelča, A.Najivaiko.
- Balvu no apgāda Zvaigzne ABC saņēms:** A.MIČULE (Tilža). Balvu var saņemt Balvu Centrālās bibliotēkas abonementā.
- Atbildes uz 5.konkursa jautājumiem tiek gaidītas Balvu Centrālajā bibliotēkā pieaugušo abonementā (Tirgus iela 7, Balvi, LV-4501) vai elektroniski uz e-pastu: sveta@balvurcb.lv līdz 1.jūlijam. Vairāku pareizo atbilžu gadījumā veiksminieki tiks izlozēti. Balvas uzvarētājiem nodrošinās veikals Zvaigzne ABC Balvos, tās varēs saņemt Balvu Centrālajā bibliotēkā.

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

Sacensības ziemā. Iesūtīja Daniels Kivkucāns no Balviem.

Ekskluzīvs transportlīdzeklis. Iesūtīja Daniels Kivkucāns no Balviem.

"Vaduguns" arī Liepājā. Iesūtīja Vineta Zeltkalne.

Lappusi sagatavoja E. Gabranovs

Re, kā!

Baudīt dzīvi bez alkohola un kautiņiem nemākam

Sestdien, 7.jūnijā, Balvu pilsētā notika ikgadējais "Motociklu vasaras" pasākums, kas tradicionāli pulcē daudzus interesentus. Šogad notikušais tautā dēvētais **moču tuss** atmiņā paliks ar divējādām sajūtām – apaļo pasākuma 10 gadu jubileju un nekārtībām, kuras, kā liecina policijas sniegtā informācija, šajā gadā bija salīdzinoši krietni lielākas.

Dzer, kaujas un lieto narkotikas

Valsts policijas Balvu iecirkņa Kārtības policijas nodaļas priekšniece RITA KRAVALE uzsver, ka policija "Motociklu vasaras" pasākumā satiksmes uzraudzības un sabiedriskās kārtības jomās pārkāpumus nekonstatēja un pie atbildības nesauca nevienu motocikla īpašnieku. Savukārt pārējie pasākuma apmeklētāji, no kuriem liela daļa bija vietējie Balvu pilsētas iedzīvotāji, ar pašdisciplīnu lepoties nevar. Kopumā policijas darbinieki pasākuma laikā, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, reģistrēja īpaši daudz pārkāpumu. Iemesls banāls – izdzertais alkohola daudzums.

Pulksten 4 rītā policija saņēma izsaukumu uz pasākuma teritoriju, kur sākās kautiņš. 1981.gadā dzimis vīrietis izraisīja kautiņu ar 1987.gadā dzimušu sievieti, kuru neatliekamās medicīniskās palīdzības darbinieki ar gūtajiem miesas bojājumiem nogādāja slimnīcā. Ar to gan viss nebeidzās, jo jaunie slimnīcā uzvedās huligāniski – izteica neapmierinātību, apvainoja gan medicīniskās palīdzības personālu, gan arī policijas darbiniekus. Droši vien lieki piebilst, ka sievietes pāridarītājs, tāpat kā pati jaunie, atradās alkohola reibumā. Tāpat policija saņēma arī iesniegumu, ka kautiņa rezultātā sabojāta automašīna "Mazda", nodarot materiālus zaudējumus. Uzsākta administratīvā lietvedība.

Savukārt teju tajā pašā laikā - pulksten 3.58 slimnīcā no pasākuma vietas ar laužu degunu nogādāja kādu vīrieti.

Pulksten 3.30 no pasākuma vietas saņemta ziņa, ka 1987.gadā dzimusi jaunie piekāva citu jaunie, kurai no auss izrāva auskaru.

Divas personas slimnīcā nogādāja ekspertīzes veikšanai uz aizdomu pamata par narkotisko vielu lietošanu. Tāpat pasākuma laikā sešas personas alkohola reibumā nogādāja policijas iecirkņi un ievietoja atskurbtuvē.

Nepieciešama apsardze

Balvu iecirkņa Kārtības policijas nodaļas priekšniece R.Kravale stāsta, ka pasākuma laikā policija strādāja pastiprinātā režīmā un daudzie policijas darbinieki pildīja savu pienākumu - sabiedrisko kārtību un satiksmes drošību pilsētā nodrošināja vairāki policijas norikojumi, kas palīdzēja, lai pasākums nepārvērstos masu grautiņā. Kopumā, vērtējot pasākumā konstatētos daudzos pārkāpumus, R.Kravale skaidro, ka par to, kas notiek pasākuma teritorijā, atbildība jāuzņemas tā organizatoriem un bija nepieciešams nodrošināt apsardzi. To uzsver arī Balvu iecirkņa vecākais inspektors VILNIS PIPARS: "Šādos pasākumos jābūt ne tikai zemesargiem, bet par kārtību līdz pat pasākuma beigām jā rūpējas arī apsargiem, kas ir visa pamats. Šogad to nebija. Bija tikai zemesargi, kuri pārtrauca darbu brīdī, kad noslēdzās biļešu tirdzniecība. Un kad pasākuma teritorijā bez maksas varēja ieiet ikviens, sākās lielākas nekārtības. Situācija rīta pusē bija teju nekontrolējama. Tāpat šādu pasākumu organizatoriem allaž būtu arī jāizvērtē, cik ilgi pasākumu rīkot. Ja tas notiek līdz pat rīta stundai, ir lielāks risks, ka sāksies arī nekārtības. Jāteic, ar vietējās publikas un jauniešu uzvedību ļoti neapmierināti bija arī pasākuma viesi."

Motokluba "Spieķi vējā" prezidents un pasākuma organizators ANDIS GRĀVĪTIS atzīst, ka apsardze šādos pasākumos viennozīmīgi nepieciešama, tomēr motoklubam ir biedrības statuss un finansiālu iemeslu dēļ apsardzi nevarēja atļauties. Kluba biedri arī uzskata, ka šādos pasākumos būtu vēlams pašvaldības policijas darbinieku klātbūtne, kuru darbs palīdzētu mazināt iespējamo nekārtību risku. Turklāt, kā pārliecināti kluba biedri, cilvēki policistu uniformās pasākumu apmeklētājiem allaž rada lielāku respektu.

Aktuāli

Fotoradars arī Viļakā, Rugājos un Kubulos

Kopš pagājušās nedēļas ceturtdienas, 29.maija, Latvijā uz ceļiem atgriezās četri Valsts policijas pārvietojamie fotoradari. Ātruma ķērājus jebkurā laikā var uzstādīt arī mūspusē.

Kā vēsta Valsts policijas (VP) sniegtā informācija, pēc datu bāzu un programmatūras pielāgošanas jaunajam likuma prasībām pārvietojamie fotoradari ir gatavi darbam, to atrašanās vietas saskaņotas ar Ceļu satiksmes drošības direkciju (CSDD), un kopumā Latvijā noteiktas 67 vietas, kur fotoradari var atrasties. VP mājaslapā ikvienam iespējams iepazīties arī ar precīzām fotoradaru potenciālajām atrašanās vietu adresēm. Kā liecina VP mājaslapā publiskotā informācija, mūspusē pārvietojamo fotoradaru varēs uzstādīt **Balvu novadā - Kubulos, Upes ielā pie nama nr.1, Rugājos - Kurmenes ielā pretī namam nr.16, un Viļakā - Balvu ielā pretī namam nr.15.** No mūspusei tuvākajām vietām pārvietojamie fotoradari var parādīties arī, piemēram, Gulbenes novada Stāmerienas pagastā - autoceļa Gulbene - Balvi - Viļaka - Krievijas robeža (P-35) 9.kilometrā pie autobusu

pieturas "Kranči", kā arī pašā kaimiņpilsētā Gulbenē - Brīvības ielā, pie mājas Nr.51.

VP Balvu iecirkņa Kārtības policijas nodaļas priekšniece RITA KRAVALE skaidro, ka ātruma mērītājus novietos ceļa posmos, kur notiek dažāda rakstura satiksmes negadījumi, kā arī novērojama intensīva satiksme, kas var apdraudēt gan autovadītāju, gan apkārt esošo iedzīvotāju drošību. Kopumā VP Latgales reģiona pārvaldes rīcībā ir viens pārvietojamais fotoradars. "Policijas iecirkņiem, lai tās darbinieki var plānot savu darbu, fotoradarus izsniegs, vadoties pēc sastādītā plāna, uz konkrētu laiku. Kad ātruma mērītāju saņemsim, to pēc saviem ieskatiem varēs novietot un kaut vai ik pēc stundas pārvietot jebkurā no mūspusē sertificētajām pārvietojamo fotoradaru novietošanas vietām," skaidro R.Kravale. Kārtības policijas nodaļas priekšniece piebilst, ka pagaidām fotoradara uzstādīšanas laiks mūspusē nav zināms.

Jāpiebilst, ka CSDD, pildot valdības pērnā gada lēmumu, turpmākos gados katru gadu no savas peļņas paredz iegādāties 20 fotoradarus. Pēc vairāku tehnoloģisko risinājumu izvērtēšanas, CSDD nonāca pie secinājuma, ka nepie-

ciešams iegādāties gan lāzera (radara mērījums notiek tieši ar mērķētu lāzera staru uz konkrētu auto), gan arī tā dēvētās doplera (radari ātrumu fiksē ar plašāka skaņas viļņa impulsu) sistēmas radarus. Sākotnēji vispirms nolemts iegādāties 4 lāzera un 16 doplera sistēmas radarus.

Informē policija

Sabojā piena galdu

1.jūnijā Balvu novada Bērzpils pagasta teritorijā nenoskaidrots autovadītājs sabojāja piena pieņemšanas galdu un iebrauca ceļa zīmē. Autovadītājs no notikuma vietas aizbrauca. Uzsākta administratīvā lietvedība. Policija meklē vainīgo personu.

Piedzērusies un nepaklausīga sieva

1.jūnija vakarā pie Valsts policijas Balvu iecirkņa piebrauca autovadītājs un lūdza policijas palīdzību, jo vīriete sieva atradās alkohola reibumā un nevēlējās labprātīgi izkāpt no viņa vadītās automašīnas. Pēc tam 1980.gadā dzimusī sieviete izkāpa no automašīnas un devās prom.

Iebrauc stabā

2.jūnija naktī saņemts paziņojums, ka Viļakas novada Šķilbēnu pagasta Rekovā nenoskaidrots autovadītājs ar automašīnu "Volkswagen Golf" iebrauca apgaismojuma stabā. Autovadītājs atstāja negadījuma vietu un par notikušo neziņoja policijai. Policijas darbinieki, izbraucot uz notikuma vietu, noskaidroja, ka vainīgā persona ir 1992.gadā dzimis vīrietis. Sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols, kas nosūtīts izskatīšanai uz tiesu.

Traucē mieru

2.jūnijā dienā un vakarā pa telefonu saņemts zvans, ka 1985.gadā dzimis vīrietis traucē sabiedrisko mieru un apdraud nepilngadīgo bērnu drošību. Ar vīrieti veica audzināšanu rakstura pārrunas. Sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols. Jāpiebilst, ka vainīgā persona ir viens no desmit cilvēkiem, kurš jau izmantojis Balvu atskurbtuves pakalpojumus.

Patvaļīgi cērt kokus

2.jūnijā saņemts iesniegums, ka maijā Viļakas novada Vecumu dabas parkā konstatēta patvaļīga augošu koku ciršana. Notiek izmeklēšana.

Konfliktē un nonāk atskurbtuvē

2.jūnijā stundu pirms pusnakts saņemts izsaukums uz Balvu novada Kubulu pagastu, kur ģimenes konfliktu sarīkoja 1968.gadā dzimis vīrietis. Vainīgo personu nogādāja policijā un ievietoja atskurbtuvē.

Vīrs piekauj sievu

3.jūnija vakarā no Viļakas novada Kupravas pagasta slimnīcā ar miesas bojājumiem nogādāta sieviete, kuru piekāva vīrs. Uzsākta administratīvā lietvedība. Nozīmētas ekspertīzes.

Gaļas gabaliņu iebāž kabatā

4.jūnijā 1945.gadā dzimis vīrietis apzināti pagāja garām kasei, aizmirstot samaksāt par gaļas gabaliņu. Vīrietis to bija ielicis virsjakas kabatā. Notiek pārbaude.

Re, kā!

Atskurbtuvē - pirms svinīgās atklāšanas

Laikraksta "Vaduguns" 6.jūnija numurā rakstījām par pagājušajā nedēļā Valsts policijas Balvu iecirkņa telpās atklāto atskurbtuvi – vietu, kur pārmērīgi no grādīgās dziras apdullušajiem prātiem atkopties un no tās iziet jau ar krietni skaidrāku skatu uz dzīvi. Šādu iespēju izmantoja arī kāds 1954.gadā dzimis vīrietis, kurš bija ne tikai atskurbtuves pirmais klients, bet tajā nonāca rīta stundā vēl pirms atskurbtuves svinīgās atklāšanas! Iemesls tam visnotaļ pamatots: vīrietis izrādīja necieņu pret tiesu un 2.jūnijā uz tiesas sēdi nolēma ierasties 3,85 promiņu lielā alkohola reibumā. Savukārt kopumā atskurbtuvē Balvos trīs dienu laikā kopš tās atvēršanas bija ievietoti jau 10 cilvēki.

Jāpiebilst, ka 3.jūnijā bija nepieciešama arī policijas palīdzība, lai divas personas nogādātu Strenču psihoneiroloģiskajā slimnīcā.

Drēbes ir, pašu nav!

Vakar, 8.jūnijā, policija saņēma ziņu, ka Balvos, ezera krastā, atrastas divu jauniešu drēbes, savukārt to īpašniekus jau kādu laiku nemanīja. Radās aizdomas, ka viņi devās peldēties un, iespējams, noslika. Policijas darbinieki pārbaudīja ezermalu, tomēr, pazudušos tā arī neatrodot, izsauca glābējus no Rēzeknes. Laikā, kamēr glābēji jau steidzās palīgā, policijas darbinieki pēc aptuveni stundas vēlreiz devās uz notikuma vietu un pamanija divus cilvēkus peldēšanās tērpos, kuri brīnījās un centās rast atbildi uz jautājumu, kur pazudušas viņu drēbes?! Kur jaunieši bija pazuduši un ar ko nodarbojās brīdī, kad viņus meklēja, policija zināmu iemeslu dēļ detalizētāk nekomentēja. Tas lai paliek pāriša noslēpums!

Viļakas novadā

Dzied pie krucifiksiem un saglabā tradīcijas

Mūspusē saglabāta vairāk nekā simts gadus sena tradīcija - maija mēnesī dziedāt pie krucifiksiem. Medņevas, Susāju, Šķilbēnu, Vecumu pagastos un Viļakas pilsētā aizvadīti Maija dziedājumi pie krucifiksiem. Tur dziedāja etnogrāfiskie ansambļi, folkloras kopu sievas, ciema sievas, kāds virs, arī bērni un jaunieši.

Dievmātei veltītais mēnesis aicina pamosties arī cilvēku sirdīm, aicina nākt kopā, gūt patiesu piepildījumu dvēselē, aicina pacelt acis uz Debesīm. Ir dziesmas, kurām ir grūti atcerēties melodiju, ir dziesmas, kuras zina lielākā daļa dziedātāju. Ļoti svarīgas Maija dziedājumos ir sievas-teicējas, kuras prot iesākt melodiju. Daudzi cilvēki var dziedāt līdzī, bet maz ir tādu, kuri spēj uzsākt, noturēt melodiņu un iemācīt to darīt arī pārējos.

Ir ciemi, kuros dzīvo diezgan daudz ļaužu un kur iedzīvotāji paši sanāk kopā, lai dziedātu Dievmātes litāniju un dziesmas Dievmātei, bet ir ciemi, kur iedzīvotāju vispār vairs nav. Tāpēc ir cilvēki (arī kultūras darbinieki), kuri organizē īpašas dienas, aicinot iedzīvotājus aizbraukt un kopā dziedāt arī pie vienuļajiem krucifiksiem. Viena no organizatorēm ir Medņevas tautas nama vadītāja Skaidrīte Šaicāne. Šoruden paliks desmit gadi, kopš Skaidrīte ir tautas nama vadītāja. Visus šos gadus viņa ir organizējusi Maija dziedājumus. "Tas ir svētīgi! Tas sagādā gandarījumu! Domāju, ne par velti mūsu senči katrā ciemā uzstādīja krucifiksu. Tam ir dziļa nozīme. Dievs mums visiem ir, tas visu redz! Vienalga, kādi prieki vai bēdas dzīvē, tas ir uzdevums, kas jāizdara. Informācija par dziedāšanu svētdienās pie dažādiem Medņevas pagasta krucifiksiem bija publicēta Ziemeļlatgales laikrakstā "Vaduguns", lai pēc iespējas vairāk cilvēku izlasītu un piedalītos. Organizēju dziedātājus un braucām uz ciema krucifiksiem, kur vairs nedzīvo cilvēki. Liels paldies Upišu un Babānu ģimenēm, kuras centīgi sakopj Lodumas ciema krucifiksu. Aicinu arī citus sakopt sava dzimtā ciema, savas bērnbības krucifiksus!" emocijās dalās Skaidrīte Šaicāne.

Pateicoties vēlmei saglabāt īpašo Maija dziedājumu tradīciju, viena no šobrīd spēcīgākajām vietām novadā, kur notiek Maija dziedājumi, ir Medņevas pagasta Lodumas ciema krusts. Tur maijā dzied

gandrīz katru dienu. Ciema iedzīvotāju aktivitāti bija sadzirdējusi arī etnomuzikoloģe Anda Beitāne. 30.maijā A.Beitāne kopā ar etnomuzikoloģiem no Austrijas, Bulgārijas, Taivānas iepazinās ar šo tradīciju, piedaloties Maija dziedājumos pie Lodumas ciema krusta. Dažādu seno dziesmu dziedāšana kopā ar Medņevas etnogrāfisko ansambli turpinājās pie Skaidrītes Šaicānes mājās. Viesi ierakstīja Medņevas sievu dziedāšanu. "Mums ļoti patika. Viesiem arī ļoti patika. Prieks, ka ir interese par mūsu senajām dziesmām un dziedāšanas veidu," neparasto dienu atceras Skaidrīte Šaicāne.

Viļakas Romas katoļu baznīcas prāvests Staņislavs Kovaļskis dzimis Polijā. Viņš pastāstīja, ka Latgales teritorija daudzus gadsimtus (1561-1772) ir bijusi vienota ar Poliju, bet īstenībā poļu priesteri un mūki nekad nepameta šo zemi un tās ļaudis. "Svētās Mises celebrēšana, dziesmas, tradīcijas ir ļoti līdzīgas Polijā, Lietuvā, Baltkrievijā, Ukrainā, jo jau kopš seniem laikiem nākamie priesteri ir mācījušies garīgajos semināros Polijā (piemēram, arhibīskaps Zbignevs Stankevičs mācījās kopā ar mani vienā seminārā Lublinā, bet mēs bijām dažādosursos). No Baltijas jūras līdz Melnajai jūrai Romas katoļu baznīcā var novērot līdzīgas tradīcijas, kuras parāda liturģisko bagātību," stāsta S. Kovaļskis. Polijā maijs un jūnijs ir īpaši mēneši, jo tas ir laiks, kad baznīcās un kapelās katru dienu uzstāda Vissvētāko Sakramentu, kura priekšā dzied litāniju, priesteris vada lūgšanas, lasa meditācijas par Dieva Māti Mariju - maijā, bet jūnijā - par Jēzus Sirdi un dod svētību ar Vissvētāko Sakramentu. Šajos dievkalpojumos piedalās arī bērni. Maija mēnesis ir veltīts Dievmātei, jūnija mēnesis - Jēzus Sirdij. Polijā lūdzas arī pie nelielām kapličām, Dievmātes statujām. Krucifiksi, kapličas, statujas rotā ar ziediem, svecēm. Pie krustiem lūdzas cilvēki, ja viņi dzīvo tālu no baznīcas. Tā kā Polijā baznīcas atrodas tuvu, cilvēki vairāk pulcējas tajās. Šo tradīciju maijā un jūnijā ievēro katrā draudzē Polijā. "Olaines Bezvainīgās Jaunavas Marijas Romas katoļu draudzē, kur kalpoju pirms Viļakas, ir tradīcija, ka katru darbdienu pirms Sv. Mises no plkst. 16.30 līdz 18.00 (sestdienās un svētdienās no rītiem) uzstāda Vissvētāko Sakramentu, notiek adorācija, skaita rožukroni, dzied Dievmātes litāniju, velta laiku klusajai lūgšanai," ar tradīcijām iepazīstina tēvs Staņislavs Kovaļskis.

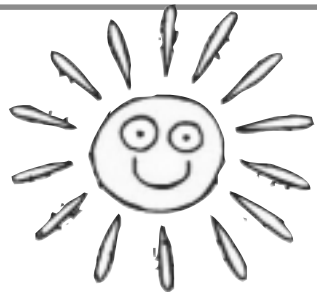
V. Zeltkalne

Dzied kopā ar ciemiņiem. Medņevas pagasta Etnogrāfiskā ansambļa dziedātājiem maija mēnesis bija tikpat darbīgs kā zemniekiem lauku darbi. Tas sākās ar Maija dziedājumiem pie pagasta ciemu krustiem, tad sekoja mēģinājumi tautas namā, kur atkārtoja un izdziedāja seno repertuāru, arī dziesmas Jaunavas Marijas godam. Ciemos otro gadu ierakstīt sievu dziedājumu ieradās Latvijas folkloras krātuves pētnieks Aigars Lielbārdis.

Ieraksta medņeviešu dziesmas. Vēl skanīgāk sievas dziedāja, kad Latvijas kultūras akadēmijas etnomuzikoloģe Anda Beitāne ieradās ar ciemiņiem no Austrijas, Taivānas un Bulgārijas, kuri piedalījās dziedājumā pie Medņevas pagasta Lodumas krusta un Skaidrītes Šaicānes mājās, kur ierakstīja medņeviešu dziedātās tradicionālās un citas dziesmas.

Atceries! Jūnijā ir ne tikai Jāni,
bet arī pusgada abonēšana!

Pārliecinies, vai abonēji

Vaduguni jūlijam un

turpmākajiem mēnešiem?!

Redakcijā var abonēt līdz 25.jūnijam darba dienās no plkst. 8.00 līdz 17.00

Zini un izmanto

Medicīniskos izdevumus Eiropā atmaksās

2013.gada 25.oktobrī stājies spēkā Eiropas Parlamenta Pārrobežu direktīva par ES pilsoņu tiesībām veselības aprūpes jomā, mums ir iespēja saņemt izdevumu atlīdzību par citās ES valstīs, kā arī Islandē, Norvēģijā, Lihtenšteinā un Šveicē veiktajiem ārstniecības pakalpojumiem un iegādātajiem medikamentiem.

Ārstniecības pakalpojumu saņemšana

Līdz šim dodoties uz tuvākām vai tālākām ES kaimiņvalstīm ar Eiropas veselības apdrošināšanas karti (EVAK), varējām būt droši, ka saņemsim bezmaksas neatliekamo medicīnisko palīdzību. Šobrīd varam saņemt arī atlīdzību par cituviet Eiropā veiktiem plānveida veselības aprūpes pasākumiem, piemēram, gūžas, kataraktas vai sirds operāciju. Atlīdzības apjoms ir atbilstošs Latvijas veselības aprūpes pakalpojumu tarifiem, tātad atlīdzinājuma summa nepārsniegs ārstēšanās izmaksas, kādas tās ir Latvijā.

Iespējams, daudz drošāk jūtamies un priekšroku dodam ārstēties savā valstī, tomēr pastāv daudzi objektīvi iemesli, lai ārstniecības pakalpojumus saņemtu arī citviet - dzīvesvieta atrodas tuvāk slimnīcai kaimiņvalstī, ārstēšanu vēlamies saņemt valstī, kur šobrīd dzīvo tuvinieki u.tml.

Nacionālais veselības dienests norāda uz otru, ļoti būtisku EP pieņemtās Pārrobežu direktīvas iedibinātu priekšrocību veselības aprūpes saņemšanai - tā dod pacientam tiesības un iespēju izvēlēties plānveida pakalpojuma sniedzēju citā ES dalībvalstī, Islandē, Norvēģijā, Lihtenšteinā vai Šveicē.

Atsevišķos gadījumos, lai saņemtu veselības aprūpes pakalpojumu ārvalstīs, jāsaņem iepriekšēja atļauja no Nacionālā veselības dienesta (turpmāk NVA). Atļauja ir īpaši vajadzīga, ja ārstēšanas laikā jānakšņo slimnīcā vai ir nepieciešama ļoti specializēta un dārga veselības aprūpe.

Atļauju iespējams saņemt mēneša laikā. Ja nepieciešama papildus informācija vai ir citi neparedzēti apstākļi - atļauju sniedz četru mēnešu laikā.

Citu veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanai atļaujas nav nepieciešamas, atliek doties uz izvēlēto medicīnas aprūpes iestādi. Lai saņemtu izdevumu atmaksu par veiktu medicīnisku procedūru vai medikamentiem, kas sākotnēji segti no personīgajiem līdzekļiem, NVD jāiesniedz iesniegums, maksājumus apliecinājoši dokumenti, kā arī citi veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēja izsniegti dokumenti par sniegto pakalpojumu.

Pagaidām gan pieprasījums pēc pārrobežu veselības aprūpes nav liels, vien aptuveni 1% no ES izdevumiem veselības aprūpes jomā.

Vieglāka medikamentu iegāde

EP apstiprinātie tiesību akti veselības aprūpes jomā paredz

arī vieglāku recepšu zāļu un medicīnisko ierīču iegādi ES dalībvalstīs, kā arī Islandē, Norvēģijā, Lihtenšteinā un Šveicē. Līdz ar to tagad Latvijā strādājoša ārsta recepte ir derīga visās ES valstīs un mums ir tiesības iegādāties izrakstītās zāles, ja vien tās attiecīgajā valstī ir atļauts tirgot un tās ir pieejamas.

Jāņem vērā, ka pirms plānojam medikamentu iegādi ārpus Latvijas, par to jābrīdina ārsts. Savukārt ārstam līdz šī gada 1.jūlijam, kad uzsāks pakāpenisku jaunu recepšu veidlapu izplatīšanu, receptē jānorāda papildus informācija - pacienta dzimšanas datums, ārsta vai ārstējošās iestādes rekvizīti, kā arī jāpievērš uzmanība precīziem zāļu nosaukumiem.

Tāpat ES dalībvalstīs mums ir iespēja iegādāties Latvijā kompensējamus medikamentus un par šiem medikamentiem saņemt izdevumu atmaksu tādā apmērā, kā tie tiek kompensēti Latvijā.

Viegli uzzināt - kontaktpunktā!

Lai saņemtu informāciju par veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanas kārtību citās ES valstīs, to kvalitāti un drošumu, katrā ES dalībvalstī, tostarp Latvijā, ir izveidots kontaktpunkts. Latvijā šis kontaktpunkts darbojas NVD paspārnē.

Plašāka informācija par veselības aprūpes pakalpojumu iepriekšējo atļauju saņemšanas, izdevumu atmaksas kārtību un recepšu izmantošanu citās ES valstīs pieejama NVD tīmekļa vietnē www.vmnvd.gov.lv.

SAZINĀTIES AR KONTAKTPUNKTU VAR:

- telefoniski pa bezmaksas tālruni 80001234 (darba dienās plkst. 8.30 – 17.00)
- pa e-pastu: nvd@vmnvd.gov.lv

IEPRIEKŠĒJO ATĻAUJU NVD SNIEDZ ŠĀDU PLĀNVEIDA VESELĪBAS APRŪPES PAKALPOJUMIEM:

- lielo locītavu endoprotezēšanai stacionārā;
- kardiķirurģiskajai ārstēšanai stacionārā;
- medicīniskajai rehabilitācijai stacionārā;
- ķirurģiskajiem pakalpojumiem oftalmoloģijā (piemēram, kataraktas, glaukomas operāciju veikšanai);
- medicīniskajai apaugļošanai.

Uzziņai par EVAK

Ja plāno doties ceļojumā, neaizmirsti saņemt EVAK karti, kas apliecina tavas tiesības saņemt valsts apmaksātu neatliekamo un nepieciešamo veselības aprūpi ES dalībvalstīs tādā pašā apjomā, kādā tā ir nodrošināta Latvijā.

Aizpildi EVAK pieteikuma veidlapu, ko vari lejupielādēt NVD mājas lapā www.vmnvd.gov.lv. EVAK karti saņem bez maksas, un tā būs derīga trīs gadus.

Saņem EVAK karti:

☐ klātienē - dodies uz kādu no NVD teritoriālajām nodaļām, uzrādi personu apliecinājošu dokumentu, iesniedz pieteikuma veidlapu, ko vari saņemt un aizpildīt turpat uz vietas. Karti varēsi saņemt jau uzreiz pēc parakstītā pieteikuma iesniegšanas.

☐ nosūtīt pieteikumu pa pastu - aizpildi un paraksti pieteikumu, kura 7.punktā norādi precīzu adresi, pieteikumu sūti uz kādu no NVD teritoriālajām nodaļām. Pēc pieteikuma saņemšanas EVAK karti tev nosūtīs ierakstītā vēstulē uz pasta nodaļu atbilstoši pieteikumā norādītajai adresei.

☐ nosūtīt pieteikumu elektroniski - aizpildi pieteikumu un paraksti to ar drošu elektronisko parakstu, sūti pieteikumu uz e-pastu: nvd@vmnvd.gov.lv. Pēc pieteikuma saņemšanas EVAK karti tev nosūtīs ierakstītā vēstulē uz pasta nodaļu atbilstoši pieteikumā norādītajai adresei.

Veiksmes prognoze

12.jūnijs. Piedzīvojumu meklētāji - tos šodien var dabūt pa pilnam. It sevišķi *jautri* var klāties Auniem. Mierīgākas dabas cilvēkiem tāpat jāizvairās no konfliktsituācijām un aizdomīgām kompānijām, jo šodien aktivizēsies krimināli elementi. Tāpēc sargā sevi pats, un Dievs Tevi sargās!

13.jūnijs. Pilnmēness un vēl 'čika' laiks no plkst. 07.11 līdz 20.04. Garlaicīgi nebūs. Enerģijas būs daudz, galvenais - ievirzīt to pareizā gultnē. Pirms ko darīt vai sacīt, labāk noskaidrot līdz 10. Šodien labāk teikt "nē!" alkoholem, azartspēlēm, tāliem braucieniem, mantas dališanai un attiecību skaidrošanai.

14.jūnijs. Šinī sestdienā var sākt lielus, mazus un pavisam niecīgus darbiņus - visam vajadzētu izdoties. Tomēr neceri, ka viss ies kā pa sviestu. Tavš palīgs, kaimiņš vai biznesa partneris šodien var uzvesties kā egoists un skopulis, ar kuru grūti būs rast kopīgu valodu. Tāpat šodien nevajadzētu aizrauties ar šoppingu. Jau rīt Tev *izdevīgais* pirkums liksies muļķīga naudas izsviešana.

15.jūnijs. Kuriozā svētdiena ar 'čika' laiku no plkst. 9.35 līdz 20.27. 'Čika' huligāns var izmuļķot gan Tevi, gan mani. Tā Anniņu viņš var iesēdināt nepareizajā vilcienā vai autobusā, Jānītim var *iesmērēt* viltotu pieciti, bet Pēteri var padzirdīt ar tāāādu dziru, ka viņš par sviestmaizi būs gatavs pārdot pat sievasmāti, ne tikai viņas dāvināto mežiņu.

Pareģe Ilga

* Veiksmes un laika ziņu prognozi lasiet arī www.vaduguns.lv, tālr. 29365609

Pārdod

Pārdod skaldītu malku. Tālr. 25442582.
Pārdod skaldītu malku. Tālr. 25724476.
Pārdod skaldītu malku ar piegādi Balvi novadā. Augsta kvalitāte, godīga attieksme. Tālr. 25442944.
Broileri. Šķiroti cāliši. Zoslēni. Pilēni. Titarēni. Jaunputni. Eksprespiegāde! Tālr. 29424509.
Piegādā graudus, kartupeļus lopbarībai, pārtikai. Tālr. 25442582.
Z/S "Kotiņi" pārdod lopbarības miltus, pārtikas kviešu miltus, rapšu eļļu. Tālr. 26422231.
Pārdod sivēnus. Tālr. 28389623.
Pārdod sivēnus. Tālr. 26593332.
Z.S. "Medņevas strautiņi" pārdod sivēnus. Tālr. 29173059.
Pārdod labu darba ķēvi (11 gadi) vai maina pret mājlopiem. Tālr. 28248521.
Pārdod slaucamu govī. Tālr. 26524431, 26626157.
Pārdod lopbarības miltus. Tālr. 26392336.
Pārdod kapu soliņus, velosipēdus. Tālr. 27847995.
Pārdod <i>Mazda 626</i> , 1,8, 1997.g., jauna TA, labā tehniskā kārtībā, signalizācija, jaunas riepas, slepenais slēdzis, cena EUR 1600. Tālr. 29130171.
Pārdod <i>Mitsubishi Galant</i> , 2,0 D, 1997.g., jauna TA. Tālr. 28711733.
Pārdod <i>Mitsubishi Galant</i> , universāls, 2,0, 1999.g., tonēti logi, lietie diski, āķis, Latvijā nav ekspluatēta. Cena pēc vienošanās. Tālr. 29130171.

Kapusvētki

Kapusvētki CEPURNIEKU kapos
22.jūnijā plkst. 16.00.
Kapu sakopšanas talka 14.jūnijā plkst. 9.00.

	Nakts		Diena
T 11.06	Skaidrs +12		Skaidrs +21
C 12.06	Skaidrs +13		Apmācies, neliels lietus +19
Pk 13.06	Skaidrs +11		Mākoņains, lietus, pērkona negaiss +16
S 14.06	Mazmākoņains +10		Apmācies, neliels lietus +12

Apsveikumi

*Solījums, ko kādreiz devāt mīlai,
Visu mūžu lai Jums paliek svēts,
Draudzība ir pamati lielai mīlai,
Mīlestība - uzticības vērta.*

Kad kopējā dzīves kamolīti iesieti 20 kopdzīves gadi,
sveicam **Sarmīti** un **Andri Markus!**
Lai arī turpmāk raiti rit Jūsu dzīves kamolītis.
Vecāki, māsa Līga, brālis Raitis, vedēji ar ģimenēm

---

*Garš dzīves ceļš, kur smaguma nav trūcis,
Bet katrai nakcij galā bija rīts.
Jo palīdzējis Dievs, kad viņu lūdzu,
Pēc tumsas apkārt atkal sauli vīt.*

Sirsniņi sveicu **Annu Pulksteņi** skaistajā dzīves jubilejā!
Vēlu veselību, prieku un Dieva svētību katrai dienai.
Māsa Ausma, krustmeita Elita

Dažādi

Jūsu svētku brīžiem tiek iznomāts **balts, septiņvietīgs MB GL klases auto. Iespējams moto eskorts.**
Tālr. 29119461.

Aku urbšana. Tālr. 29142220.

Kopj jaunaudzes. Tālr. 29283981.

Kvalitatīvas pirtskrāsnis. Tālr. 26493318.

Griež, skalda malku. Pļaušana ar trimmeri, zāles pļāvēju. Tālr. 25724304.

Transporta pakalpojumi. Piegādā būvmateriālus, šķembas, smilti, granti. Tālr. 29105572.

“Smiltājs K” kapu labiekārtošana, apzaļumošana (smiltis, melnzemes nomaiņa. Granīta, betona apmaļu uzstādīšana). Tālr. 25551170.

Zaļās masas un siena ruļļu sagatavošana. Cena no EUR 16 + PVN. Tālr. 26758414.

Grants, smiltis, melnzeme. Piegāde. Tālr. 29433126.

Zāles pļaušana. Tālr. 25724476.

Zāģeru brigāde sniedz zāģēšanas pakalpojumus. Tālr. 29373052.

Piedāvā darbu

Sociālās aprūpes centrs “Rugāji” aicina darbā PAVĀRU-ŠEFPAVĀRU.
Nepieciešamas prasmes strādāt ar datoru (Word, Excel).
Speciāla izglītība un darba pieredze tiks uzskatīta par priekšrocību.
Darbs maiņās.
Vadītāja - 27821646.

Vajadzīga PĀRDEVĒJA pārtikas veikālā. Tālr. 29438078.

SIA “AIBI” aicina darbā Ieņošas KAUTUVES VADITĀJU - KLASIFIKATORU, KAUTUVES DARBINIEKUS. Labs atalgojums. Dzīvesvieta. Tālr. 29478728.

Vajadzīgs strādnieks darbam ar metālu (ar metināšanas praksi). Tālr. 29175334.

No sirds pateicamies Balvu daļas, Tilžas un Viļakas posteņu ugunsdzēsējiem-glābējiem, VUGD LRB Balvu daļas komandierim G.Magonem, medicīniskajai palīdzībai, policijai, Gromovu ģimenei par pašai ziedzīgu darbu un atbalstu nelaimē - ugunsgrēkā.
Patiesā cieņā, KUĻŠU ĢIMENES

pateicības vārdi

Ikvienam ir iespēja isi un konkrēti pateikt paldies kādam labvēlim, sponsoram, atbalstītājam, palīgam. Dārgi tas nemaksās - tikai 3 eiro par 25 vārdiem. Jo šie ir “Pateicības vārdi”.

Mēbeļu salonā “Kristine”
Balvos, Partizānu ielā 3 (bijušajā gāzes kantorī) **fināla veikala JĀŅU noliktavu tīrīšana.** No 6. līdz 30.jūnijam!
Visām mēbelēm atlaides - 30%, 50%, 70%.

20 gadus kopā ar Jums!
LAFIKO.LV
AIZDEVUMI PENSIONĀRIEM
Balvos, Partizānu 14, 2.stāvs
T. 64521873.
Otrdienās, ceturtdienās, piektdienās
Aizņemties arī pie sava **pastnieka!**
Tālr. 67316047.

Pērk

Z.s “Strautiņi”
iepērk **mājlopus.**
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

SIA “LATVIJAS GAĻA” **iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus.** Samaksa tūlītēja. Svari. Tālr. 28761515.

SIA “Lauku Miesnieks”
iepērk mājlopus.
Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svari. Tālr. 20207132.

SIA “AIBI” **pērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.**
Labas cenas! Samaksa tūlītēja.
Tālr. 26142514, 20238990.

SIA **RENEM P**
iepērk jaunlopus, liellopus, aitas, cūkas.
ELEKTRONISKA SVARI.
Tālr. 65329997, 29485520, 29996309, 26373728, 26393921

Pērk visa veida meža īpašumus, kā arī cirsmaš. Tālr. 26489727, 25633301.

SIA “Sendija” pastāvīgi **iepērk CIRSMAS, APAUGUMUS, malku, papīrmalku, taru mežā pie ceļa.** Tālr. 29495199.

Pērk mežus ar zemi. Tālr. 26630249.

Pērk visa veida mežus, zemes. Tālr. 29764751.

Pērk pamatu blokus, pārseguma paneļus, betona plāksnes. Var būt lietoti! Tālr. 29171341.

Pērk 1 līdz 3-istabu dzīvokli Balvos, 5. stāvā nepiedāvāt. Tālr. 26686617.

Reklāma

“TAKO AUTOCENTRS”
AUTOVEIKALS un AUTO TEHNISKAIS SERVISS!
Atrodamies bijušajā “Automa” teritorijā, Ezeru ielā 4, Balvos.

Veikala darba laiks - 8.30-18.00. Tālr. 22444404.

Servisa darba laiks - 8.00-18.00. Tālr. 29110535.

Veic auto pulēšanu. Tālr. 26687857.

Auto ķīmiskā tīrīšana.

Līdzjūtības

Mūža vakars krēslas spārnēm
Tumsu auž un zvaigznes dedz.
Un pār gadiem aizgājušiem
Lielais miers nu sagšu sedz.
Izsakām patiesu līdzjūtību **Jāzepam Oplucānam ar ģimeni, mūsu ANTONIJU** mūžības ceļā pavadot. Kaimiņi: Annuškāni, Sprudzāni, Korlaša, Jevdokimova

Kad vakaram tavam neaust vairs rīts,
Kad mūžības gājieni tev iezvanīts,
Tad dvēsele brīva mūžībā iet,
Kur saule nekad vairs nenoriet.
Skumju brīdī mūsu patiesā līdzjūtība
Annai Buliņai un Genadijam Zaharenko ar tuviniekiem, ANTONIJU OPLUCĀNI mūžībā pavadot.
Bijušās kolēģes: Daina Kokoreviča, Svetlana Aleksandrova, Anna Feldberga

*Cik grūti ticēt, ka nekad vairs dzīvē
Man neiznāks ar tevi parunāt.
Un tavu smaidu - vienkāršu un siltu,
Man vajadzēs tik sirdi saglabāt.*
Patiesā līdzjūtība **Jāzepam Oplucānam, Annai Buliņai un pārējiem tuviniekiem, pavadot mūsu ANTONIJU** kapu kalniņā.
Pētera Sprudzāna ģimene

Viss nepazūd, kad, tēti, kapu kalnā
Pār tevi vēsa smilšu sauja krit.
Vēl paliek siltums, ko tu dzīvē devi,
Un kaut kur dzijī sirdī sāpes mīt.
Kad atvadu ziedi un asaru siltums
klās **TĒVA** kapu, daļām sāpi un smeldzi ar **Mārtiņu Dūviņu un viņa ģimeni.**
VUGD LRB Balvu daļas 3.dežūrmaiņas kolektīvs

Vējš piekļauvē ar tumsas spārnu,
Dzīest gaisma - klusums mūžu sedz.
Izsakām patiesu līdzjūtību un skumju brīdī esam kopā ar **MĀRTIŅU DŪVIŅU, TĒTI** kapu kalniņā guldot.
VUGD LRB Balvu daļas 1.vada kolēģi

Ar tevi, zemes dzīvāis spēks,
Mans ceļš ir gājis visu mūžu,
Nu, tavā drošā klēpī slēgts,
No katras sāpes paglābts būšu.
(A.Balodis)
Skumju brīdī esam līdzās ar **Mārtiņa Dūviņa ģimeni, TĒVU** smiltajā guldot.
VUGD LRB Balvu daļas 2.vada kolēģi

To melno sāpi svešam neizstāstīt.
To bēdu nepacelt, kas sirdi spiež.
(I.Podnieks)
Klusa un patiesā līdzjūtība **Mārtiņam Dūviņam ar ģimeni, TĒVU, VĪRĀTĒVU, VECTĒVU** mūžībā pavadot.
Tamāra, Alda, Dace

Noriet saule vakarā,
Sidrabiņu sijādama.
Aiziet dusēt māmuliņa
Baltā smilšu kalniņā.
Klusi skumstot un jūtot līdzī dvēsele
sāpēm, izsakām līdzjūtību **Irēnai Ziediņai un tuviniekiem, pavadot māti INĀRU MELNI** dzimtās zemes kalniņā.
Inta, Ingrīda, Inese, Elita, Dana, Ruta, Anna

Vien tikai savu mīlestību varam
Tev, baltā dvēselīte, dot šai ceļā līdz,
Kad aizej tu pa jasmīnziedu staru...
Kad baltā klusumā izskan atvadu vārdi un no asaru lāsēm dziest sveču liesmas, dzijī skumstam, zaudējot mūsu audzēkni **LIENĪTI LOČMELI**, un izsakām līdzjūtību tuviniekiem.
Baltinavas Kristīgās internātpamatskolas kolektīvs

Domās sāp. Un neapstājas.
Domām šonakt gala nav.
Akli logi. Tukša māja.
Tumsā balta svece raud.
(Z.Purvs)
Kad negaidīti atnākušo sāpi izraud sveces, izsakām patiesu līdzjūtību **Ritai Mačai ar ģimeni, vīru NEONU MAČU** mūžības ceļā pavadot.
Kubulu pagasta esošie un bijušie darba kolēģi

Balts eņģelis atnāca sapnī
Un aiznesa tevi sev līdz.
Tai baltajā, baltajā naktī,
Kur nesāp, kur nesalst, kur silts.
Lai klusa un patiesā līdzjūtība palīdz pārvarēt bēdu smagumu **Ritas Mačas ģimenei un tuviniekiem, VĪRU, TĒVU, VĪRĀTĒVU, VECTĒVU** kapu kalniņā pavadot.
Anastasija, Ināra, Galina, Helena, Lillija, Sofija, Staņislavs, Taisija, Tamāra

<p>Vaduguns INDEXSS 3004 IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS IZDEVĒJS SIA “BALVU VADUGUNS” Nodokļu maksātāju apliecības Nr. LV 43203002982</p>	<p>REDAKCIJAS ADRESE TEĀTRA IELĀ 8 BALVOS, LV-4501 NORĒĶINU KONTS A.S. SEB BANKA BALVU FILIĀLĒ Nr. LV21 UNLA 0024 0004 6734 5, kods UNLALV2X <small>Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autors.</small></p>	<p>REKLĀMA, SLUDINĀJUMI D.Dimitrijeva T. 64507018 26161959 FAKSS - 64522257</p>	<p>REDAKTORS E.GABRANOVŠ - T.64522534, 29360850 ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA - T.64522126 Z.LOGINA, I.ZINKOVSKA - T.64520962 M.SPRUDZĀNE, I.TUŠINSKA - T.64522260 A.LOČMELIS - T.64520961 KOREKTORE S.GUGĀNE - T.64522126 GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA - T. 64507019 ŠOFERIS A.KIRSANOVS - T. 27870730 Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961</p>	<p>e-pasts: vaduguns@apollo.lv mājas lapa: www.vaduguns.lv</p> <p>Datorsalikums- SIA “Balvu Vaduguns”, G.LIELMANIS Iespiests SIA “Latgales Druka”, Rēzeknē, Baznīcas 28 TIRĀŽA - 4002</p>
--	--	--	---	--